ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΤΟΣ Α΄. — ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Ρ. Λ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΜ. ΓΕΝΝΑΔΗ: Berlioz.
Ο. ΣΟΛΤΣΕΡΣ: Venetianiches gondellied.
Ρ. ΣΥΡΙΑΝΟΣ: Ἔρωτας στ. ν κῆπο.
Ν. ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ: Το καρνὲ τῆς Θάλειας.
Ρ ΣΑΡΤΙΕ: Ἀπὸ τὸν «ὦμορφο κόσμ».
— — —: Τηλεφωνήματα.
G. DELEDDA: Ὁ παπποῦς.
A. ANGELLIER: Τὰ χάδια τῶν ματιῶν,
G. D. LYS: Τὸ ἐρωτικὸ ψέμμα.
P LOUYS: Ἡ ἀπελπισμένη.
Μ. Μ ΛΑΚΑΣΗΣ: Συντρίματα.
ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ: Τὸ ραντεβοῦ τῆς νεκρᾶς.
— — —: Οἱ καλοὶ τρόποι.
ΑΛ. ΝΤΩΝΤΕ: Ἡ Ἀρλεζιανή.
Α. ΤΣΕΧΩΦ: Ὁ καθρέφτης
Στὸ περιθώριο — Ἀγγελίαι

ΜΑΡΤΙΟΣ - 1924

ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ: Ι. ΤΟΥΡΝΑΚΗΣ, ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ, ΚΛ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ, Ι ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΤΟΥΡΝΑΚΗΣ, ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ, Λ. ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ, Π. ΧΑΡΗΣ, ΣΤ. ΤΖΗΡΙΤΗΣ, Λ. ΚΑΒΑΦΑΚΗΣ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἱπποκράτους 83 = ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'. = ΦΥΛΛΟ 7 Ἀριθ. Τηλεφ. 4—24

ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

BERLIOZ

Θὰ φανῆ παράξενο νὰ πῶ πῶς κανένας μουσικὸς δὲν ἔχει *παρανοηθῆ* περισσότερο ἀπὸ τὸ Μπερλιό.

Τὰ ἔργα του δέδαια εἶναι παγκόσμια γνωστα, ὁ μουσικὸς κόσμος τῆς Εὐρώπης ἑόρτασε τὴν ἑκατονταετηρίδα του. Ἡ Γερμανία διαμφισβητεῖ στὴ Γαλλία, τὴ δόξα τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς μεγαλοφυΐας του.

Ἡ Ρωσσία ποῦ τὸν παρηγόρησε μὲ τὴ θριαμβευτικὴ ὑποδοχή της γιὰ τὴν κακία καὶ τὴν ἀδιαφορία τοῦ Παρισιοῦ, διακηρύττει μὲ τὴ φωνὴ τοῦ Μπαλακίρεφ πῶς ὁ Μπερλιὸ εἶναι *ὁ μόνος Γάλλος Μουσικὸς*.

Τὰ κυριώτερα ἔργα του ἐκτελοῦνται στὶς μεγαλύτερες συνκυλίες τοῦ κόσμου, καὶ πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν τὸ σπάνιο προνόμιο, ν' ἀποτείνωνται συγχρόνως *στοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ στὸ πολὺ πλῆθος*. Ἡ φυσιογνωμία του εἶναι κι' αὐτὴ σὰν τὴ μουσική του, ἰδιόρρυθμη καὶ συναρπαστική. Ἄμα τὴν ἀντικρύσει κανεὶς μιὰ φορὰ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ξεχάση. Τίποτε κρυφό, τίποτε μυστικό. Κανένα σύννεφο στὴν ψυχή του, ὅπως οὔτε καὶ στὴ μουσική του.

Καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία ποῦ ὁ Μπερλιὸ παραμένει μ' ὅλα αὐτὰ ἀκατανόητος γιὰ πολλούς. Τὸ σκοτάδι, τὸ μυστήριο βλάπτει λιγώτερο ἕναν καλλιτέχνη ἀπὸ ἕνα φαινομενικὸ φῶς. Καλύτερα νὰ τὸν σκεπάζουν μερικοὶ πέπλοι, γιατὶ ἂν αὐτὸ γίνη ἀφορμὴ νὰ μείνη ἄγνωστος γιὰ πολὺν καιρό, ἀναγκάζει ὅμως ἐκεῖνον ποῦ θέλει νὰ τὸν νοιώση, νὰ ζητήση, νὰ ἀγωνισθῆ, νὰ μελετήση *γιὰ* νὰ μαντεύση τὸ μυστήριο τῆς σκέψεώς του. Μπορεῖ σ' ἕνα ἔργο φωτεινὸ μὲ καθαρὲς ὁλόϊσιες γραμμὲς ἑνὸς ἀπὸ τοὺς μεγάλους συνθέτας τῆς Ἀναγεννήσεως νὰ ὑπάρχη τὸ ἴδιο βάθος, ἡ *ἴδια* πολύπλοκη σκέψι ποῦ χαρακτηρίζουν τὰ ἔργα τῶν ὑπερβορείων, ἢ τὴν ταραγμένη ἀπέραντη ψυχὴ ἑνὸς Ρέμπραντ.

Νά, λοιπὸν ἀμέσως ἡ πρώτη μεγάλη παρεξήγησις.

Καὶ ὑπάρχουν χίλιες ἄλλες ποῦ μᾶς ἐμποδίζουνε νὰ κατανοήσωμε *βαθειὰ* τὸ Μπερλιό.

Λάθος μεγάλο ἐπίσης νὰ τὸν παραλληλίζουν μὲ τὸν Βάγκνερ. Οἱ μὲν νὰ τὸν θυσιάζουν ἐμπρὸς στὸ Γερμανὸ κολοσσό, οἱ ἄλλοι νὰ τὸν θεωροῦν πρόσκοπο, τοῦ ὁποίου ἡ ἀποστολὴ ἦταν, νὰ πιοπαρασκευάση τὸ δρόμο μεγαλύτερης, τελειότερης μεγαλοφυΐας ἀπ' τὴ δική του. Τίποτα *πιὸ* ψεύτικο ἀπ' αὐτό. Γιὰ νὰ καταλάβη κανεὶς τὸ Μπερλιό, πρέπει πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ ἀπαλλαχθῆ ἀπὸ τὸν ὑπνωτισμὸ τοῦ Μπαϋρώϋτ.

Ὁ Μπερλιὸ ἔχει παρεξηγηθῆ καὶ ἀπὸ κείνους ποῦ μένουν πιστοὶ στὴν κλασσικὴ παράδοσι· ἀλλὰ αὐτοὶ πῶς νὰ νοιώσουν τὴ δραματικὴ περιγραφικὴ συμφωνία; Πῶς νὰ καταλάδουν τὴν τολμηρότερη μουσικὴ ἐξέλιξι τοῦ ΙΧ αἰῶνος; Ἀπὸ τὴν καταδίκη τῶν Γάλλων κλασσικῶν, τὸν σώζει ἡ Γερμανία, ἡ κλασσικὴ χώρα τῆς Μουσικῆς, τὸ «Μαντεῖο τῶν Δελφῶν», ὅπως τὴν λέει ὁ ἴδιος στὰ «Ἀπομνημονεύματά» του.

Ἕνα μέρος τῆς νέας Γερμανικῆς Σχολῆς, ἐμπνέεται ἀπ' τὸν Μπερλιό. Ἡ Δραματικὴ Συμφωνία ποῦ αὐτὸς ἐδημιούργησε, ἀνθίζει Γερμανοποτιημένη ἀπ' τὸ τέλος, πέρα ἀπὸ τὸ Ρῆνο. Ὁ μεγαλοφυέστερος σύγχρονος Γερμανὸς συνθέτης, ὁ Ρ. Στράους ὑφίσταται τὴν ἐπίδρασί του. Κι' ἐδῶ πάλι νέος κίνδυνος.

Ἂν εἶναι φυσικὸ ἡ Γερμανία μουσικότερη ἀπ' τὴ Γαλλία νὰ κατάλαδε γρηγορώτερα τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴ μουσικὴ πρωτοτυπία τοῦ Μπερλιό, εἶναι ἀμφίδολο ἂν μπόρεσε νὰ καταλάδη τελείως, μιὰ ψυχὴ τόσο ἀποκλειστικῶς Γαλλική. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ παραδεχθοῦμε χωρὶς ἔλεγχο τὴν κρίσι τῶν Γερμανῶν γιὰ τὸ Μπερλιό. Θαυμάσται καὶ ἐπικριταί του, καθὼς βλέπετε, μᾶς ἐμποδίζουν νὰ τὸν κατανοήσωμε. Ἂς τοὺς ἀποφύγωμε.

Τὸ χειρότερο ὅμως ἀπ' ὅλα εἶναι πῶς ὁ ἴδιος ὁ Μπερλιὸ εἶναι ὁ *πιὸ* ἀκατανόητος ἄνθρωπος, καὶ κανεὶς δὲν συνετέλεσε περισσότερο ἀπὸ τὸν ἴδιο ἑαυτό του στὴν πλάνη τῆς κοινῆς γνώμης. Εἶνε γνωστὸ πόσα ἔχει γράψει ὁ ἴδιος γιὰ τὴ μουσικὴ καὶ γιὰ τὴ ζωή του. Πόσο πνεῦμα ξόδεψε στὶς χαριτωμένες κριτικές του, καὶ στὰ ἀπομνημονεύματά του. Θὰ περίμενε κανεὶς ἀπὸ ἕναν *τέτοιο* λαμπρὸ λογογράφο γεμᾶτο πνεῦμα καὶ *χιοῦμορ*, νὰ μᾶς διερμηνεύση τὴ μουσικὴ σκέψη του πολὺ πιστότερα ἀπὸ τὸ Μπετόβεν ἢ καὶ ἀπ' τὸ Μόζαρτ.

Τίποτε. Ὅπως τὸ ὑπερβολικὸ φῶς μᾶς ἐμποδίζει νὰ δοῦμε, ἔτσι καὶ τὸ ὑπερβολικὸ πνεῦμα μᾶς ἐμποδίζει νὰ καταλάδωμε. Ἡ εὐφυΐα τοῦ Μπερλιὸ ξοδεύεται σὲ μικρὲς δόσεις, σπάει σὲ χίλια διαμαντάκια. Πουθενὰ δὲν συνκεντρώνεται σὲ μιὰ μεγάλη φωτεινὴ ἑστία, ἡ ὁποία νὰ μᾶς φωτίση τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του.

Ἡ αἰσθηματικὴ ζωή του εἶναι ἀβεδαία, ὅπως καὶ ἡ καλλιτεχνική. Γελιέται στὰ πάθη του ὅπως γελιέται καὶ στὰς συλλήψεις του. Ἕνα πάθος, μιὰ λύπη, ἕνα καπρίτσιο, ἕνα πλήγωμα τῆς φιλοτιμίας του, τὸν ἐπηρεάζουν περισσότερο ἀπὸ σοδαρὲς αἰτίες.

Δὲν ὑπάρχει σ' αὐτὸν καμμιὰ ἑνότης. Καὶ ἀφορμὴ ὅλων αὐτῶν εἶναι τὸ ὅτι ὁ Μπερλιὸ ἦταν μὲν μιὰ ἀπὸ τὴς δυνατότερες μουσικὲς μεγαλοφυΐες ἀλλὰ ὡς χαρακτὴρ ἕνας ἀπὸ

τους περισσότερο ἀσθενεῖς. Ὁ Μπερλιὸ, ἀντιθέτως πρὸς τὶς εἰκόνες του ποῦ τὸν παριστάνουν μελαχροινὸ μὲ φλογερὰ μάτια, ἦταν στὴν πραγματικότητα ξανθὸς καὶ γαλανός.

Πλῆθος μαλλιὰ, εὐρὺ μέτωπο ρυτιδωμένο ἀπ'τὰ τριάντα του χρόνια, φωνὴ βαθειὰ (μέτριος βαρύτονος),γράφει ὁ ἴδιος στὰ «ἀπομνημονεύματά» του.Ἡ ὁμιλία του ἀνόμοια, ἀπότομη, παράφορη, πολλὲς φορὲς διαχυτική.

Ἀδύνατος, ἀεικίνητος, ἀγαπᾶ τοὺς μακρυνοὺς περιπάτους· ἔχει ὑγεία σιδερένια· τὴν καταστρέφει μὲ τὰς στερήσεις, τὴς τρέλλες του. Περιπάτους μὲ βροχὴ, ὕπνους στὸ ὕπαιθρο καὶ καμμιὰ φορὰ ἀπάνω στὸ χιόνι. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ σῶμα τὸ τόσο γερὸ κλείνεται μιὰ ψυχὴ ἀδύνατη,φλογερὴ τῆς ὁποίας τὸ δυνατότερο, τὸ τυραννικώτερο συναίσθημα εἶναι μιὰ ἀσθενικὴ ἀνάγκη τρυφερότητος.

Ν' ἀγαπᾶ, ν' ἀγαπᾶ καὶ ν' ἀγαπιέται. Θὰ ἐθυσίαζε ὅλα τ' ἄλλα γιὰ αὐτό! Καὶ ἀγαπᾶ σὰν παιδί, ἀνίκανος νὰ δῆ τὸ ἀντικείμενο τῆς ἀγάπης του ὁποῖον πραγματικῶς εἶναι. Ἀγαπᾶ τὸν ἔρωτα, τὰ ὄνειρα. Φαντάσματα αἰσθηματικὰ, ὅπως εἶναι ἕνα ἀπ' αὐτὰ καὶ ὁ ἴδιος.

Ποιὸς δὲν ξέρει τὸ πάθος του γιὰ τὴν Ἐριέττα Σμίθσον· θλιβερὴ ἱστορία!

Ἡ Σμίθσον εἶναι μιὰ Ἀγγλίδα ἠθοποιὸς, ποῦ παίζει τὴν Ἰουλιέττα. Ποιὰν ἀγαπᾶ ὁ Μπερλιὸ, αὐτὴν τὴνἴδια ἢ τὴν Ἰουλιέττα; Μόλις τὴν εἶδε τελείωσε. Χάθηκα, φωνάζει. Τὴν ποθεῖ, τὴν θέλει, αὐτὴ δὲν τὸν ἀγαπᾶ. Γυρίζει ἀπελπισμένος μέρα καὶ νύχτα μὲς στὸ Παρίσι.Τὸν παίρνει ὁ ὕπνος ὅπου βρεθῆ: στὰ χωράφια,ἀπάνω στὰ χιόνια.Μιὰ φορὰ μέσα στὸ καφενεῖο 'Καρντινάλ,, κοιμᾶται πέντε ὧρες συνεχῶς καὶ τὰ γκαρσόνια τρομαγμένα τὸν νομίζουν πεθαμένο. Ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ λένε χίλιες ἀνέητες ἱστορίες εἰς βάρος τῆς Ἐριέττας. Τί; πιστεύει ἀμέσως. Τὴν περιφρονεῖ, τὴν προσβάλλει δημοσίᾳ μὲ τὴ «Φανταστικὴ Συμφωνία» του καὶ τὸ ἔργο του αὐτὸ, ἔργο ἐκδικήσεως, τὸ ἀφιερώνει στὴν Καμὶλλ Μόκε,μιὰ πιανίστα τὴν ὁποίαν καὶ ἐρωτεύεται ἀμέσως. Μετὰ καιρὸ ἡ Σμίθσον ἀναφαίνεται πάλι. Ἔχει γεράσει, εἶναι ἄρρωστη, ἔχει χρέη, τὸ ἄστρο της βασιλεύει. Στὴ στιγμὴ τὸ πάθος τοῦ Μπερλιὸ ἀνάβει πάλι. Αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ Ἐρριέττα δέχεται τὰς προτάσεις του. Διορθώνει τὴν ὑβριστικὴ συμφωνία του καὶ τῆς τὴν ἀφιερώνει. Τὴν ἀγαπᾶ, τὴν κατακτᾶ, στὸ τέλος τὴν παίρνει γυναῖκα του μὲ 14 χιλιάδες φρ. χρέη, ἀγκαλιάζει τ' ὄνειρό του, τὴν Ἰουλιέττα, τὴν Ὀφηλία.! Ποιὸς εἶναι στὴν πραγματικότητα; Μιὰ καλὴ Ἀγγλίδα.ψυχρὴ,γνωστικὴ,εἰλικρινὴς ποῦ δὲν ἔννοιωσε ποτὲ τίποτε ἀπ' τὸ πάθος του, ἀλλὰ μόλις ἔγινε γυναῖκα του, τὸν ἀγαπᾶ τίμια, ζηλότυπα, καὶ ἔχει τὴν ἀξίωσι, νὰ τὸν περιορίση μέσα στὸ στενὸ κύκλο τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς.

Καὶ τότε παύει νὰ τὴν ἀγαπᾶ. Ἐρωτεύεται μιὰ Ἰσπανίδα ἠθοποιό. Ἐγκαταλείπει τὴν φτωχὴ Ὀφηλία καὶ φεύγει μὲ τὴ Μαρία Ρέτσιο, τὴν Ἰνὲς τῆς Φαβορίτας, μιὰ γυναῖκα πρακτικὴ, τοῦ συμφέροντος, μιὰ μέτρια τραγουδίστρια ποῦ ἔχει τὴν μανία να τραγουδᾶ. Ὁ Μπερλιό, ὁ αὐστηρὸς, ὁ ἀμίλητος ἀναγκάζεται νὰ κολακεύη τοὺς διευθυντὰς τῶν θεάτρων γιὰ νὰ τῆς δίνουν ὅλους, (χάρις φίλες;) [illegible] γιὰ νὰ ξέρη τὸ τελευταῖο

"ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ,,

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ

Ὄργανο τοῦ "Clup monbain,,

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: **ΡΙΡΗΣ Λ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ**

Γραφεῖα: ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 83 ΤΗΛ. 4-24

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἐτησία Δρ. 50. Ἑξάμηνος δρ. 25

Ἐξωτερικοῦ ἐτησία φράγκα 25

της, τὴν ἀφίνει νὰ τραγουδεῖ **φάλτσα** τὰ τραγούδια του σὲ συναυλίες ποῦ διευθύνει ὁ ἴδιος. Θὰ ἦταν τὸ πρᾶγμα γελοῖο ἂν ἡ ἀδυναμία αὐτὴ τοῦ χαρακτῆρος του, δὲν τὸν ἔφερνε σὲ τραγικὰ ἀποτελέσματα. Τὴ γυναῖκα του τὴν ὁποίαν τόσο εἶχεν ἀγαπήσει καὶ ἡ ὁποία τὸν ἀγαπᾶ πάντα τὴν ἀφίνει μόνη, ξένη,χωρὶς φίλους μέσα στὸ Παρίσι, ὅπου σβύνει σιγά σιγά, καὶ ἐπὶ τέλους πεθαίνει παράλυτη ὕστερα ἀπὸ ὀκτὼ ἐτῶν ἀγωνία. Τὸν Μπερλιό ὡς ἄνθρωπο ἔπρεπε νὰ τὸν κρίναμε πολύ αὐστηρά, ἂν δὲν μᾶς ἀφώπλιζαν ἡ τόσες συμφορές του. Ἔπρεπε μόνο νὰ δείξωμε τὴν ἄφθαση ἀδυναμία αὐτοῦ τοῦ ἀνδρικοῦ χαρακτῆρος. Ἀνδρικοῦ,Γυναικείου μᾶλλον, χωρὶς θέλησιν καὶ ἑρμαίου τῶν νεύρων του.

Τέτοιοι ἄνθρωποι δὲν μποροῦν παρά νὰ ζήσουν δυστυχεῖς· ὁ Μπερλιό δοκίμασε στὴν ζωή του ὅλες τὶς πικρίες καὶ τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα τὴ φτώχια καὶ τὴ στέρηση.

Στὴν Ὄπερα προτιμοῦν ἀπὸ τὸνΜπερλιό κάποιον πρίγκηπα Πονιατόβσκι.

Στὴ Ἀκαδημία παρουσιάζεται τρεῖς φορές.

Τὴν πρώτη φορὰ τὸν νικᾶ ὁ Ὄνσλοβ, τὴ δεύτερη ὁ Κλαπισόν, τὴν τρίτη ἐκλέγεται μὲ πλειονοψηφία μιᾶς ψήφου μὲ ἀντιπάλους τὸν ***Πανσερὸν***, τὸν ***Βόγκες***, τὸν ***Λεμπὸρ*** καὶ τὸν αἰώνιο ἐχθρό του, τὸν Γκονώ.

Ἐπὶ τέλους πεθαίνει χωρὶς ἡ Γαλλία νὰ ἔχη ἀναγνωρίση τὴν «Καταδίκη τοῦ Φάουστ»,τὸ θαυμαστότερο ἔργο τῆς Γαλλικῆς μουσικῆς.Πεθαίνει χωρὶς νὰ δῆ παιγμένοὁλόκληρο τὸ εὐγενέστερο ἔργο τοῦ Γαλλικοῦ λυρικοῦ θεάτρου, τοὺς «Τρῶας».Ἀλλὰ τί τὸ παράξενο, Μήπως καὶ σήμερα γιὰ νὰ τοὺς ἀκούση κανεὶς δὲν πρέπει νὰ πάη στὴ Γερμανία;

Γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Μπερλιὸ μπορεῖ κανεὶς νὰ γράψη τόμους. Σκοπὸς ὅμως τοῦ μικροῦ αὐτοῦ σημειώματος ἐμπνευσμένου τὸ περισσότερο ἀπὸ τὸ σοφὸ ἔργο τοῦ ***Ρομαὶν Ρολλὰν*** "Musiciens d' auzourd' hui,, ἦταν νὰ περιγράψη,νὰ παραστήση τὴν ἀντίθεσι τοῦ θαυμασίου αὐτοῦ πνεύματος, μὲ μιὰ ψυχὴ ταραγμένη,κλυδωνιζομένη, δυστυχισμένη.

Τὸ ἔργο τοῦ Μπερλιὸ δὲν εἶναι ἔργο μιᾶς ζωῆς ποῦ ἀναπτύσσεται πλατειά, ἀλλὰ ἔργο ***λίγων ἐτῶν ζωῆς***. Δὲν εἶναι χείμαρρος σὰν τὸν Βάγκνερ ἢ τὸν Μπετόβεν· εἶναι μιὰ ἔκρηξις μεγαλοφυΐας τῆς ὁποίας ἡ φλόγες φωτίζουν τὸν οὐρανὸ μιὰ μόνο στιγμὴ καὶ ἔπειτα σβύνουν...

Σμαράγδα Γεννάδη

ΟΤΤΟ ΣΟΛΤΣΕΡΣ

VENETIANICHES GONDELLIED

Ἡ 12η τοῦ ΜΕΝΤΕΛΣΟΝ

Σημείωσις Ἐρανιστοῦ»

Οἱ ἀναγνῶσται μας παρηκολούθησαν σειρὰν χιουμουριστικῶν διηγημάτων τοῦ συγχρόνου γερμανοῦ λογοτέχνου Ὄττο Σόλτσερς· κρίνομεν καλὸν νὰ κάμωμεν μίαν διακοπὴν καὶ νὰ δημοσιεύσωμεν καὶ ἀπὸ τὰ ὡραῖα τραγικὰ διηγήματα τοῦ Γερμανοῦ Λογογράφου, τὸν ὁποῖον ἡ Γερμανία θεωρεῖ ὡς ἀντάξιον διάδοχον τοῦ Γκὺ Ντὲ Μωπασσάν, διότι καὶ εἰς τὸ χιοῦμορ καὶ εἰς τὸ δρᾶμα, ὡς ὁ Γάλλος συνάδελφος του, ἔχει τὴν αὐτὴν χάριν καὶ δεξιότητα.

* * *

Χαρισμένο στὴν Διδα E. D. ἡ ὁποία μὲ τὸ παιξιμό της καιώρθωσε νὰ ἐμπνεύση σ' ἕνα συγγραφέα τὸ καλλίτερο ἔργο του.

ΟΤΤΟ ΣΟΛΤΣΕΡΣ

Ἦτο 12 ἡ ὥρα καὶ κατὰ τὰ ξημερώματα θὰ εἴμεθα στὴν Τζένοβα.

Μιὰ βραδειὰ τόσο ὄμορφη μὲ πανσέληνο καὶ μιὰ γαληνιαία θάλασσα δὲν ἄφηνε κανένα νὰ κοιμηθῆ· ἀφοῦ εἴδαμε πῶς τὸ παιχνίδι δὲν εἶχε κανένα ἐνδιαφέρον ἀφοῦ ἕνα φοὺλ τοῦ Ἄσσου πληρώθηκε 30 Λιρέτες ἐκ συμφώνου ἀπεφασίσαμε ν' ἀναιβοῦμε στὴν Γέφυρα τοῦ πλοιάρχου νὰ ἀπολαύσωμε τὴν θερινὴ βραδειά.

Τὰ ὡραῖα ἀτμόπλοια τοῦ Λόϋδ Τριεστῖνο τὰ ξεύρετε, ἔχετε δεῖ τὴν πολυτέλειά τους, ἔχετε παρατηρήσει ὅτι εἰς τὸ τρίτο ἀπαρτεμὰν τοῦ καταστρώματος ὑπάρχουν οἱ μεγάλες σέρες μὲ τὰ ὡραιότερα ἄνθη. τί ἄλλο μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐπιθυμήση παρὰ ἕνα ἀνθῶνα μέσα στὴν θάλασσα.... καὶ ὅμως ἡ συντροφιὰ τῶν κυριῶν εἶχε ἀντίρρησι, ἐπροτίμησε ἀντὶ τῆς σέρας τὸν ἀπέραντο οὐρανὸ τῆς Γεφύρας τοῦ πλοιάρχου, καὶ παρ' ὅλη τὴν ἀπαγορευτικὴ πινακίδα τοῦ non è permesso ἀνεβήκαμε στὴν γέφυρα.

Ὁ Μίστερ Τῶμυ Τζῶνεϋ,τέλειος ἄγγλος θαλασσόλυκος μὲ τὴν πίπα στὸ στόμα καὶ τὰ χέρια στὶς τσέπες περιεφέρετο νευρικὰ προσπαθῶν μὲ τὰ μάτια νὰ διασχίση τὸ ἀπέραντο χάος τοῦ ὁρίζοντος....

Καθήσαμε στὴν δεξιὰ πλευρὰ τῆς γεφύρας,στὶς σαἰζλόγκ καὶ τὸ μεγαλειῶδες ἐκεῖνο ἐπιβάλλον τῆς σεληνοφωτίστου νυκτὸς μᾶς ἐκράτει ἀφώνους... ἡ σιλουέττα τοῦ πλοιάρχου κινουμένη ρυθμικὰ ἀπὸ τὸ ἕν ἄκρο εἰς τ' ἄλλο καὶ ἡ μελαγχολική του μορφὴ μᾶς εἶχε συναρπάσει... τὴν σιγὴν διέκοπτε ποῦ καὶ ποῦ ἐκεῖνος.

—Τρία κουάρτα ἠρέμα.

—Τρία κουάρτα ἠρέμα, ἐπανελάμβανε ἡ ἠχὼ καὶ ὁ πηδαλιοῦχος. Θέλησα νὰ διακόψω αὐτὴ τὴ σιωπὴ καὶ ἐπρότεινα στὴν φίλη κυρία ὅτι θὰ ἦτο ἐξαιρετικὰ ἀπροπὸ νὰ μᾶς παίξη μὲ τὸ βιολί της μιὰ βαρκαρόλα· ζητήσαμε ἀπὸ τὸν πλοίαρχο τὴν ἄδεια μήπως τὸν ἐνοχλοῦμε... μᾶς ἔριξε μιὰ ματιὰ καὶ μιὰ λέξι.

—Νόου.....!

Ἀφοῦ ἔφεραν τὸ βιολὶ ἡ κυρία πρὶν ἀρχίσει ἠρώτησε τὸν πλοίαρχο ἂν τῆς ἐπιτρέπει νὰ παίξη: τῆς ἔρριξε ἕνα βλέμμα καὶ ἄλλη μιὰ λέξι: Γιές...!

Τὸν πλοίαρχο ἐζήτησαν στὸ τηλέφωνο κι' ἔφυγε καὶ ἡ κυρία ἤρχισε νὰ παίζη τὴν 12η τοῦ Μέντελσον.Δὲν ἦτο παρὰ ἕνα μικρὸ διάστημα ποῦ ἀμέσως τὴν γαληνιαία θάλασσα, τὴν νεκρικὴ ἐκείνη σιγὴ τοῦ πελάγους διέδραμον οἱ δοξαριὲς τοῦ βιολιοῦ.Δὲν εἶναι κανεὶς σήμερον ρωμαντικὸς,οἱ παλιοὶ ἐκεῖνοι χρόνοι παρῆλθον, ὁ ἄνθρωπος ἔπαυσε νὰ ζῆ διὰ τὴν φύσιν, ζῆ, ἀναπνέει μεταξὺ τῆς ὕλης, κι'ὅμως ἐκεῖ ναι αἱ στιγμαὶ ἔφεραν τὰ καλὰ ἐκεῖνα χρόνια πίσω... Αἱ ρόδιναι παρειαὶ συνεσπάσθησαν σ' ἕνα ἀνατριχιαστικὸ ρῖγος..· τὸ λευκὸ παρθενικὸ στῆθος ἐπάλλετο μ' ἐξαιρετικὸ ρυθμὸ πάνω ἀπὸ τὸ ρόζ τζέρσεϋ πουκαμισάκι καὶ ὁ ἀναστεναγμὸς τῆς καρδιᾶς ἔφθανε εἰς τὰ ρόδινα χείλη... Τὰ πεταχτὰ ἐκεῖνα μάτια ποῦ μὲ τόση ζωηρότητα πρὸ ὀλίγων λεπτῶν ἔπαιζαν ἐπὶ τοῦ Ἄσσου ἢ τοῦ Ρήγα μὲ τὴν γλυκειὰ ἐκείνη παιχνιδιάρικη τρέλλα μισόκλεισαν ἡδονικὰ σὲ μιὰ ρεμβώδη νάρκη... Καὶ μόνον ὁ παρατηρητικὸς ὀφθαλμὸς ποῦ σημείωσε ὅλη αὐτὴ τὴν μεταβολὴ εἶδε καὶ κάτι περιεργότερο. Ὁ Ἄγγλος πλοίαρχος ὅστις εἶχεν ἐπιστρέψει,ἵστατο στὴν γωνία ναρκωμένος μὲ τὰ μάτια κλειστὰ ποῦ ἀπὸ τῆς ξανθὲς βλεφαρίδες του εἶχε ξεφύγη ἕνα δάκρυ... Κλαίγουν λοιπὸν καὶ οἱ γίγαντες; καὶ στὴν ἀλλαγὴ τῆς διὲζ στὸ θεῖο ἐκεῖνο ἰντερμέτζο ὁ πλοίαρχος σὰν να ἐτινάχθη ἀπ' ἕνα κακὸ ὄνειρο παρετήρησε τὴν παίζουσαν μ' ἕνα παράδοξο βλέμμα ποῦ δύσκολα θὰ ἡρμήνευε κανεὶς· ἦλθε κοντὰ μας, τῆς ἔρριξε ἕνα βλέμμα ποῦ ἡ κυρία ἠναγκάσθη νὰ παύση στὸ λεπτὸ παραπονεμένο τόνο τοῦ σόλ...

—Κυρία μου, εἶπε τὴν μουσικὴ τὴν ἀποδώσατε ὑπερτέλεια, ἀλλ'ὑστερεῖ γιατὶ δὲν ξεύρετε τὰ λόγια...

—Νομίζω, πλοίαρχε, εἶτα πῶς δὲν ἔχει λόγια.·ἡ Δωδεκάτη τοῦ Μέντελσον, ὅλα της τὰ λόγια εἶναι ὁ τίτλος της: «Βενετικὸ τραγοῦδι τῆς Γκόνδολας...»

—Ἔχει λόγια,κύριε,μοῦ εἶπε... ἔχει καὶ θὰ σᾶς πῶ ἐγὼ τὰ λόγια αὐτά... καὶ τὰ λόγια αὐτὰ εἶναι ἡ ἱστορία τῆς ζωῆς μου... ἱστορία παληὰ... πρὸ 40 ἐτῶν... μὰ πάντα σφιχτὰ συνδεδεμένη μὲ τὸ γλυκὸ τραγοῦδι τοῦ Μέντελσον:

Ἐκάθησε δίπλα μας καὶ ἤρχισε :

«Ἤμουν τότε δεύτερος πλοίαρχος στὸ «Γλασκῶβ» ἕνα καλὸ φορτηγὸ 10 χιλιάδων τόννων καὶ ἐπρόκειτο νὰ κάνη γενικὲς ἐπισκευὲς στὴν Τζένοβα γιὰ μιὰ καθήζησι ποῦ εἶχε πάθει στὸ Μόλο τοῦ Σὰν Λάρντο· θὰ μέναμε εἴκοσι μέρες. Ἡ Τζένοβα εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα μέρη τῆς Ἰταλίας ἴσως τὴν ξεύρετε· ὅποιοι δὲν τὴν ξεύρετε θὰ τὴν δῆτε τὸ πρωῒ ποῦ θὰ φθάσωμε, ἔχει φυσικὲς καλλονὲς πολλὲς σὰν τὴν ἀπόκρημνηΡιβιέρα τοῦ Πιρόζι,τὰ ὑψώματα τοῦ Ντολτσίνι, τὴν μαγευτικὴ ἐκκλησία τῆς Σάντα Μαρίας μὲς στὸν πευκῶνα. Τὰ βράδεια μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας στὸ καράβι ἐπήγαινα μιὰ βόλτα καὶ κατέληγα στὸ «Παλάτσο Ντουκάλε» ἕνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα ρεστωρὰν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· Στὸ βάθος εἶχε μιὰ μικρὴ ὀρχήστρα ἀποτελουμένη ἀπὸ ἕνα πιάνο ποῦἔπαιζε ἕνας γέρω-καθηγητὴς,ἕνα βιολὶ κι'ἕνα φλά-

ουτο. Ἐκεῖ στα εἴκοσί μου χρόνια γνώρισα τὸν πρῶτο ἔρωτα, τὴν πρώτη μου ἀγάπη, τὴν Μπιάνκα Βε,γκάνη ....»

Τὰ μάτια τοῦ πλοιάρχου ἐγέμισαν δάκρυα, κατάπιε ἕνα ἀναστεναγμὸ καὶ ἐξηκολούθησε ...

«Βιολὶ ἔπαιζε ἡ Μπιάνκα καὶ φλάουτο ἕνας νέος ὡς 15 ἐτῶν ἀπὸ τίς ἀποκρουστικὲς ἐκεῖνες Ναπολιτάνικες φυσιογνωμίες. Τὴν τρίτη βραδειὰ τὴν ἀγαποῦσα σὰν νὰ τὴν ἤξευρα χρόνια... ὦ! νὰ τὴν ἀκούγατε ὅταν ἔπαιζε σόλο τὴν δωδεκάτη τοῦ Μέντελσον... μ' αὐτὸ τὸ κομμάτι τὴν ἐλάτρευσα... κι' αὐτὸ πῆρε ἕνα μέρος τῆς ζωῆς μου...

Ἡ Μπιάνκα ἦταν ὁ μοναδικὸς τύπος τῆς Ρωμαίας καλλονῆς.... ἡ συμπάθειά μας ἦτο ἀμοιβαία, μοῦ προσέφερε ὅλη τὴν καρδιά της, ὅλη τὴν παρθενία της, ὅλη τὴν ἀγάπη της .. καὶ τὸ ἀγαπημένο αὐτὸ κομμάτι τοῦ Μέντελσσον ἔστεψε τοὺς γάμους μας.... τὸ καράβι μου ἐδέχθη μ'ἀφοσίωσι καὶ λατρεία τὴν νέα του κυρία καὶ οἱ ναῦτες μου μὲ λαχτάρα ἔφταναν τὸ δωμάτιο της ὅταν θὰ φεύγαμε, καθ' ἕνας ἀπὸ τὸ λοστρόμο μέχρι τὸν ἀνθυποπλοίαρχο προσέφεραν δῶρα στὸ γάμο μας, καὶ ὁ γέρω μηχανικὸς τῆς ἠλεκτρικῆς τῆς προσέφερε μιὰ χρυσὴ πυξίδα μὲ διαμάντια γιὰ μπρελὸκ στὸ βραχιόλι της, ἔδγαλε τὸ σκοῦφο του κι' εἶπε:

—Καινούργια ἀφέντισά μας πάρε κι' ἀπὸ μὲ τὸν γέρω αὐτὸ τὸ μικρὸ συμβολικὸ δῶρο καὶ μὴ ξεχνᾶς πῶς ὅπως ἕνα καράβι δὲν κυβερνᾶται χωρὶς πυξίδα, ἄλλο τόσο καὶ ἡ εὐτυχία δὲν κυβερνᾶται δίχως ἀγάπη.

Καθήσαμε σ' ἕνα λευκὸ σπητάκι τῆς Στράτας Οὐντίνε. Μὰ κάθε βράδυ κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά μας ἕνα φλάουτο σφύριζε τὸ τραγούδι τῆς Βενέτικης Γόνδολας....Μιὰ νύκτα θέλησα νὰ διακρίνω τὸν ἄγνωστο διαβάτη, κι'εἶδα μιὰ μαύρη σκιὰ κρυμμένη στὸν ἀπότομο βράχο τοῦ δρόμου τὸν ἀνεγνώρισα μ' ὅλο τὸ σκοτάδι, ἦταν ὁ Τζάκομο, ὁ νέος τῆς ὀρχήστρας τοῦ «Παλάτσο Ντουκάλε». Τῆς ἔκανα δρυμεῖες παρατηρήσεις... τὴν πίκρανα τόσο...Τί ἔπταιαι;ἐζήλευα γιατί ἀγαποῦσα, τὴν πίκρανα γιατὶ τὴν ἐλάτρευα...

Τὰ ξημερώματα σὰν ξύπνησα τὴν εἶδα ἄϋπνη... τὴν ἔσφιξα στὴν ἀγκαλιά μου, τῆς ζήτησα συγγνώμην ..

—Μιὰ νύκτα εἶναι ἀκόμη, Μπιάνκα μου. . αὔριο τέτοια ὥρα θὰ ταξιδεύομε γιὰ τὸ Λιβόρνο.

Πῆγα τὸ πρωῒ στὸ «Παλάτσο Ντουκάλε» νὰ συναντήσω τὸν Τζάκομο ἀλλ' ἔμαθα πῶς ἀπὸ τότε ποῦ ἔφυγε ἡ Μπιάνκα ἔφυγε πι' αὐτός. Χίλιες μαῦρες ὑποψίες διέδραμον τὸ τὸ μυαλό μου... ὥστε ἀγαποῦσε κι'ἄλλος ὅ,τι ἐλάτρευα ἐγώ;

Κι' ἔτι ὡς ἡ συνεχὴς μελαγχολία τῆς Μπιάνκας μὲ λυσσοῦσε...

Εἶνε δύσκολο γιὰ ἕνα θαλασσινὸ ποῦ δὲν ἐγνώρισε παρὰ τὴν ραχύτητα καὶ τὸ μουγγητὸ τῆς θάλασσας νὰ ἐννοήση τὴν καρδιὰ μιᾶς γυναίκας...— Τὸν ἠγάπα;

Ἔδωκα κουράγιο στὸν ἑαυτό μου. . μιὰ νύκτα θὰ ἤμεθα ἀκόμη στὴν Τζένοβα καὶ Μὰ τὸ ἅγιο ὄνομα τοῦ θεοῦ δὲν θὰ ξαναπατήσω τὶς θάλασσες τῆς Τζένοβας... εἶχα δώσει τὸν ἱερὸ ὅρκο στὸ ὄνομα τοῦ προστάτου ἁγίου τῆς θάλασσας..!

Τὸ καράβι εἶχε σημαιοστολισθεῖ, ὁ θάλαμος τῆς Μπιάνκας ἦτο γεμάτος ἀπὸ λουλούδια καὶ ὁ ἀνθυποπλοίαρχος τὸ πρωῒ στὴν ἀναφορὰ μοῦ εἶπε:Κύριε πλοίαρχε, τὸ πλήρωμα ἔχει τὴν τιμὴν νὰ σᾶς καλέσει στὸ αὐριανὸ πρόγευμα καὶ νὰ ἐπιτρέψετε νὰ πάρουν τὸ τσάϊ τους ὅλοι μαζύ σας πλὴν ἐκείνων ποῦ θὰ εἶναι τῆς ὑπηρεσίας.

Συγκεκινημένος εὐχαρίστησα τὰ παιδιά...κι' ὅπως προβλέπω σὰν θαλασσινὸς τὴν καταιγίδα ἔτσι σὰν ἄνθρωπος προέδλεπα κάτι κακό . Τί; ἴσως ἡ ἰδέα μου, ἡ ζήλεια μου.. εἶθε Γύρισα σπίτι ἡ Μπιάνκα τακτοποιοῦσε τὶς ἀποσκευές της.

Ἦτο τόσο μελαγχολική· πειραγμένος τὴν ἠρώτησα γιατί...

Μ'ἐπλησίασε, ἔρριξε ἐπάνω στὸ λαιμό μου τὰ κρινόλευκα χεράκια της, χαμήλωσε τὰ βλέμματά της κι'εἶπε...

—Δὲν θὰ ξαναδῶ ἴσως τὸν τόπο ποῦ γεννήθηκα, τὸν τάφο τῆς μητέρας μου...θ'ἀφήσω τὴν πατρ δα μου ἴσως γιὰ πάντα ..

Τὰ βλέμματά μου ἔπεσαν στὸν καθρέφτη...

Τί διαφορά... μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ θείου αὐτοῦ πλάσματος..! ἠσθανόμην... τὸ ἔδλεπα. . ὦ! οἱ ναυτικοὶ δὲν πρέπει νὰ πέρνουν τέτοιες γυναῖκες πλασμένες γιὰ τὴν χλιδή· γιὰ τὴν ἀγκάλη ἑνὸς διπλωμάτου, ἑνὸς ἀριστοκράτου... ἡ Μπιάνκα ἦταν ἕνα ρόδο δίπλα σ' ἕνα ἀγκάθι . νὰ ἦταν αὐτὴ ἡ μελαγχολία της ποῦ θὰ ἄφηνε τὸν τόπο της ; αὐτὸ δὲν τὸ ἔμαθα ποτέ...!

—Θέλω να μ'ἀγαπᾶς, μοῦ εἶπε μετὰ τὸ φαΐ τὸ βράδυ.. καὶ σφίχθηκε στὴν ἀγκαλιά μου σὰν παιδὶ ποῦ φοβᾶται τὸν κίνδυνο... δὲν θᾶχω τίποτε ἄλλο παρὰ τὸν γλυκό μου ἀντρούλη...

Ἦταν ἡ πρώτη βραδειὰ ποῦ διελύθηκε κάθε ὑποψία... ἔσφιξα τὴν γυναικοῦλα μου στὴν ἀγκαλιά μου καὶ πήγαμε γιὰ νὰ κοιμηθοῦμε τὸν τελευταῖο μας ὕπνο στὸ λευκὸ σπητάκι τῆς Τζένοβας... θᾶταν μεσάνυκτα, ὅταν ἠκούσθη τὸ μακρινὸ κτύπημα τῆς καμπάνας τῆς Σάντα Μαρίας καὶ στὴν σκοτεινιά μοῦ ἐφάνη τρομακτικὸ σὰνσάλπισμα δευτέρας παρουσίας... ἡ Μπιάνκα κρύφθηκε μέσα στὴν ἀγκαλιά μου... καὶ μονότονα ρυθμικὰ μέτρησα τοὺς δώδεκα κτύπους της. - Δώδεκα ἡ ὥρα, εἶπα, κοιμήσου, Μπιάνκα μου, γιατὶ κατὰ τὶς τέσσαρες θ' ἀκούσωμε ἀπὸ τὸ μῶλο τὸ πρῶτο σφύριγμα τοῦ βαποριοῦ μας,θὰ μᾶς εἰδοποιοῦν νὰ ἑτοιμασθοῦμε γιατὶ στὰς 9 θὰ φύγουμε... Δὲν πρόφτασα νὰ τῆ; πῶ καληνύκτα ὁπότε.. σὰν ν' ἄνοιγε τάφος.. σὰν νὰ ἐγίνετο ἡ συντελεία τοῦ κόσμου ἠκούσθη σὰν κράξιμο κουκουβάγιας τὸ σφύριγμα τοῦ φλάουτου.....

—Ἡ Δωδεκάτη τοῦ Μεντελσον! ἐψέλλισα

Δὲν ἦταν ὅμως τὸ γλυκὸ, μελωδικὸ τραγοῦδι τοῦ «τραγουδιοῦ τῆς Γόνδολας», ἦταν τὸ ἄγριο τὸ παίξιμο, τόσο ποῦ μ' ἔκαμε νὰ πεταχτῶ ἐπάνω κι' ὅπως ἤμουν ἄρπαξα ἀπὸ τὸ συρτάρι τὸ ρεβόλβερ καὶ ἔτρεξα πρὸς τὴν ἔξοδο.. εἶδα δυὸ σκιὲς νὰ ὀλισθαίνουν καὶ μετὰ νὰ ἐξαφανίζονται στὴν κατωφερικὴ ὁδό... ἔτρεχα... γιὰ μιὰ στιγμὴ τὶς ἔχασα . καὶ σὲ λίγο στὴν καμπὴ διέκρινα τὸν ἕνα... ἡ σελήνη εἶχε ξεπροβάλει ἀπὸ τὰ σύνεφα καὶ τὸν εἶδα καλὰ . κι' ἔτρεχα.. κι' ἔτρεχα κι' ἐγὼ...δὲν ἤξευρα τί ἔκανα, πόσην ὥρα ἔτρεχα ἄγνωστον...,

Εἶχε ξημερώσει....

Ὁ συριγμὸς τοῦ «Γλασκὼδ» μ' ἀνεχαίτισε... ἔπρεπε νὰ γυρίσω... ἀλλὰ νὰ ἀφίσω ἔτσι αὐτὸν τὸν ἀχρεῖο; ἔδαλα ὅλες μου τὶς δυνάμεις.Ἔξαφνα ἤκουσα μιὰ σπαρακτικὴ φωνὴ καὶ τὸν ἔχασα ἀπὸ τὰ μάτια μου .. ἔτρεξα καὶ βρέθηκα ἐμπρὸς στὸ χαῖνον στόμιον τοῦ μεγάλου βαράθρου... παρετήρησα στὸν κρημνὸ καὶ τὸν διέκρινα σὲ ἕνα βράχο ἐπάνω νεκρὸ... ἀλλὰ δὲν ἦταν ὁ Τζάκομο... πάντως κάποιος σύντροφός του.

Θὰ ἦταν πέντε ἡ ὥρα σὰν ἐπέστρεψα ἀσθμαίνων σπῆτι,. ἀπέξω ἀπὸ τὴν πόρτα βρῆκα τὸν ναύτη μου.

—Καπετάνιο, γρήγ ρα γιατὶ μᾶς πῆρε τὸ ξημέρωμα..! Τρέχω ἐπάνω... σιγὴ... ἡ Μπιάγκα ἐκοιμᾶτο λοιπόν;

Ἀνοίγω τὴν πόρτα τοῦ δωματίου.....»

Θρόμβοι ἱδρῶτος ἐγέμισαν τὸ μέτωπο τοῦ πλοιάρχου, ἐστηρίχθη στὴν ἀνεμοδόχη, ἐκίνησε περίλυπα τὸ κεφάλι του καὶ ἐξηκολούθησε.

«Καλλίτερα,ὦ! πολὺ καλλίτερα, φίλοι μου, νὰ εἶχα πέσει καὶ ἐγὼ στὸν κρημνὸ... παρὰ ποῦ εἶδα τὴν Μπιάνκα μου βαμμένη στὸ αἷμα!!

Ναί! ἀπὸ τὸ λευκό, τὸ κουκλίστικο ἐκεῖνο στηθάκι ἔτρεχε ἀκόμη ζεστὸ τὸ αἷμα ... μιὰ μαχαιριὰ στὴν καρδιὰ ἀπὸ στιλέτο...

Καὶ τὸ γλυκό προσωπάκι της πάντα γελαστὸ μὲ τὴν ἴδια ἐκείνη χαρούμενη καὶ μελαγχολική στάσι ποῦ τὴν εἶχα ἀφήσει γιὰ τὸ τρελλὸ κυνηγητὸ τοῦ θανάτου της ...! Μοῦ τὴν εἶχαν μαχαιρώσει .. Δὲν πρόφθασα παρὰ νὰ ἀφίσω μιὰ κατάθεσι στὴν ἀστυνομία, νὰ ὀνομάσω τὸν δράστην καὶ ν' ἁρπάξω τὸ μεταξωτὸ μα.τυλάκι της π' ἔσφιγγε ἀκόμη μέσα στὰ νεκρὰ της χέρια δαμμένα στὰ αἵματα, νὰ τῆς ἀφήσω τοῦστατο φιλὶ στὰ νεκρά της χείλη, ποῦ νόμισα γιὰ μιὰ στιγμὴ πῶς μ' εἶχαν καρφώσει ἐκεῖ.. καὶ στὸ ἄκουσμα τοῦ παρατεταμένου συριγμοῦ τοῦ βαποριοῦ νὰ τρέξω σὰν τρελλὸς στὴν παραλία...

Καὶ εἴκοσι χρόνια ὁλόκληρα ἀπὸ τότε ἤκουσα ἀπόψε τὸ ἴδιο «Βενέτικο τραγούδι τῆς Γόνδολας.»

Κάθε Ἰούνιο πέρνω ἄδεια καὶ ἔρχομαι στὴν Τζένοβα' γι' αὐτὸ μὲ βλέπετε σὲ Ἰταλικὸ καράβι πλοίαρχο· πάω κοντὰ στὸν τάφο τῆς Μπιάνκας μου.. καὶ τὰ λουλούδια τοῦ τάφου της μὲ γνωρίζουν μόλις μὲ δοῦν.. κι' αὐτὰ ἀγάπησαν τὸν ἄνθρωπο ποῦ δὲν ἐχάρη τὴν ἀγάπη του .. εἶναι δύο ἡ ὥρα, σὲ δυὸ ὧρες θὰ ἔχομε φθάσει. . σεῖς πᾶτε νὰ ἐπισκεφθῆτε τὸν τόπο, ἐγὼ πάω νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν γυναῖκα μου...»

Ἐζήτησε συγγνώμην. μᾶς ἐχαιρέτησε καὶ πῆγε στὴν θέσι του κοντὰ στὸν πηδαλιοῦχο... δὲν ἄνοιξε κανεὶς νὰ πῆ μιὰ κουβέντα· ὅλοι εἴμεθα σὰν μαγνητισμένοι ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ πλοιάρχου... καὶ ἀπὸ τὸ ἀπαλὸ θρόϊσμα τῆς θάλασσας καθὼς τὸ καράι στὸ δρόμο του ἔσπαε τὰ κύματα νομίζαμε πῶς ἀκούγαμε τὸ μελαγχολικὸ κομμάτι τοῦ Μέντελσον ὄχι μόνον τὴν Μουσικὴ ἀλλὰ καὶ τὰ λόγια... τὰ λόγια ποῦ δὲν ἔγραψε ὁ Μέντελσσον ἀλλὰ ἡ ἱστορία ἑνὸς ἔρωτος ..

ΣΤΑΚΗΣ ΤΖΗΡΙΤΗΣ

ΕΡΩΤΑΣ ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ

(Κατὰ τὸν Χάϊνε)

Στὸν ὥμορφο τὸ κῆπο μιὰ αὐγοῦλα
π' ἀνθίζαν τὰ λουλούδια στὰ κλαδιὰ
κι' ἡ ἄσπρες δελουδένιες πεταλοῦδες
παιχνίδια παίζανε ἐρωτικά. —

Στὸν ὥμορφο τὸ κῆπο μιὰ αὐγοῦλα
ποῦ τραγουδοῦσαν ὅλα τὰ πουλιὰ
τὴν ἔσυρα κοντὰ στὴν ἀγκαλιά μου,
καὶ τῆς εἶπα ὅ,τι εἶχα στὴν καρδιά. —

ΡΙΧΑΡΔΟΣ ΣΥΡΙΑΝΟΣ

ΤΟ ΚΑΡΝΕ ΤΗΣ ΘΛΕΙΑΣ

Σεπτεμβρίου 17 . . . .

Ἀπόψε δὲν ἤρθε — — Πόσο δυστυχισμένη εἶμαι ἀπόψε... Γιὰ μιὰ στιγμὴ μοῦ πέρασεν ἡ ἰδέα, πῶς μποροῦσε νὰ πεθάνω! Ἔνοιωθα κάτι ἀλλόκοτο μέσα μου κείνη τὴν ὥρα—ἀκόμα καὶ τώρα—κάτι ποὺ μὲ σφιγγε καὶ μὲ κανε νὰ κλάψω : Δὲν ξέρω . Κάτι πολὺ ἀλλόκοτο ἔνοιωθα μέσα μου, κοιτάζοντας πέρα τὶς κορφὲς τῶν κατάμαυρων κυπαρισσιῶν τοῦ πάρκου, ποὺ κουνιόντουσαν μέσα στὸ σκοτάδι σὰ νὰ μὲ κορόϊδευαν— σὰ νὰ μὲ κορόϊδευαν,ποὺ καθόμουν ἐκεῖ καὶ τὸν περίμενα – Πόσο δυστυχισμένη εἶμαι ἀπόψε... Τίποτα, τίποτα δὲν θέλω. Θέλω μόνο νὰ μείνω μονάχη μου, ὁλομόναχή μου ἀπόψε, καὶ νὰ κλάψω πολύ, ἔτσι, ποῦ νὰ καταλόβω ἡ μοναξιά μου.

Περίμενα ὥς τὶς ὀχτώ. Μιὰν ὥρα πάρα πάνω περίμενα, μὰ δὲν ἦρθε. Καὶ πῶς μοῦ φάνηκεν αὐτὴ ἡ ὥρα: σὰν ἕνας αἰῶνας ! Δυὸ δάκρυα, ποῦ κύλισαν ἀ' ἔλιτα ἀπ' τὰ μάτια μου, μοῦδωσαν τὴ δύναμη νὰ κρατηθῶ ὥσπου νἄρθω στὴν κάμαρά μου: Κάποιος ποὺ πέρναγε δίπλα μου, εἶδε τὰ δάκρυα ποὺ κύλαγαν ἀπ' τὰ μάτια μου καὶ γέλασε. Ὕστερα εἶπε : «Σὲ γέλασε ἀπόψε !» — Τὰ δάκρυα στέγνωσαν στὰ μάτια μου καὶ παράξενη μανία μὲ κυρίεψε, νὰ χτυπήσω αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο μὲ τὰ ἠλίθια μάτια κατάμουτρα...

Εἶπα μιὰ πρόστυχη βρισιὰ καὶ τὸν κοίταξα—Τώρα μονάχα συλλογίζομαι πῶς φέρθηκα σὰ μιὰ τοῦ δρόμου— Τὸν εἶπα : «κερατᾶ» —Ὕστερα κοίταξα τὸ ρολόϊ μου κέφυγα. Σὲ μιὰ γωνία: κάτω ἀπὸ ἕνα φανάρι, εἶδα ἕναν ποὺ κουβέντιαζε μέ ἕνα κορίτσι. Δὲν ξέρω γιατί, τὸ κεφάλι μου ἄρχισε νὰ βοῦζει καὶ μέσα μου ἔνοιωσα κάτι, ποὺ μέκανε νὰ χαμογελάσω μὲ κακία. Αὐτοὶ μιλοῦσαν γλυκὰ καὶ χαμογελοῦσαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο. Γιὰ γιὰ στιγμὴ θέλησα νὰ τοὺς πλησιάσω καὶ νὰ πῶ στὸ κορίτσι: «Νὰ, τώρα μόλις ἔφυγε ἀπὸ κοντά μου, ἀφοῦ μὲ φίλησε τρεῖς—ναί, τρεῖς φορές ! Καὶ τώρα σοῦ λέει πῶ; σἀγαπάει... κεσὺ τὸν πιστεύεις...» —Ἔτσι θέλησα νὰ πῶ, μὰ δὲν ξέρω γιατί, καθὼς μέ κοίταξαν, ἔνοιωσα τὴ φωνή μου νὰ σβύνει μέσα μου, κέναν κόμπο ποὺ ἀνέβηκε καὶ στάθηκε στὸ λαιμό μου...Τοὺς προσπέρασα κέφυγα...

Καὶ τώρα εἶμαι μονάχη, ὁλομόναχή· μου στὴ θλιβερή μου κάμαρα καὶ θέλω νὰ κλάψω ἔτσι,ποῦ νὰ καταλάβω τὴ μοναξιά μοῦ...

Πόσο δυστυσμένη εἶμαι ἀπόψε — — —

Μεσάνυχτα.

Κάποιο ρολόϊ χτυπάει μεσάνυχτα— —

Σηκώνομαι κι ἀνάβοντας τὸ φῶς, ρίχνω μιὰ ματιὰ στὸν καθρέφτη: Τὰ μάτια μου εἶναι κατακόκκινα καὶ πρισμένα· τὸ ἴδιο καὶ τὰ χείλια μου. Σβύνω πάλι τὸ φῶς καὶ τραβῶντας τοὺς μπερτέδες, κοιτάζω ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο: Ὁ δρόμος εἶναι ἔρημος. Ἕνα φανάρι στέκεται σὰ νυσταγμένο στὴ γωνία. Ψηλὰ, στὸν οὐρανὸ, τρέχουν κάτι ἀλλόκοτα κομματιαστὰ σύννεφα, σὰν κάποιοι μαῦροι καβαλλάρηδες σὲ κατάμαυρα ἄλογα, ποῦ ὁλσένα τρέχουν, τρέχουν, βυθίζοντας τὰ μυτερὰ σπιρούνια τους στὰ πλευρὰ τῶν ἀλόγων, ποὺ κυλοῦν σὰ μανιασμένα ψηλὰ, στὸν ἀπέραντο οὐρανὸ...

Τίποτα δὲν ἀκούγεται. Εἶμαι τόσο μόνη μου, ποὺ νομίζω πῶς τόν περιμένω νἄρθει. Ἡ καρδιὰ μου χτυπάει δυνατὰ καὶ φοβᾶμαι τόσο, ποὺ δὲν κουνῶ οὔτε τὸ μικρὸ μου δαχτυλάκι— —

Περίμενα πολὺ ἔτσι, μὰ τώρα φοβᾶμαι. Μιὰν ἀνατριχίλια νοιώθω σὅλο μου τὸ κορμί. Ἀνάβω πάλι τὸ φῶς καὶ

καθίζοντας σὲ μιὰ καρέκλα, ἀρχίζω νὰ κλαίω...
Πόσο δυστυχισμένη είμαι αποψε — — —

Σεπτεμβρίου 18....

Ἀπάψε ἦρθε — — Ποσο εὐτυχισμένη ειμαι ἀποψε . . . Τον περιμενα παλι στο ἴδιο μερος, και τον εἶδα νὰ ἔρχεται μὲ σκυμμενο το κεφαλι σιγα-σιγα. Ἐγὼ ἔτρεξα λιγο καὶ τον προφτασα. Εἶπε: «Καλησπερα». Ἡ φωνή του, σαν ἕνα τραγουδι, πολυ γνωστὸ μου τραγοῦδι, μου ἄγγιξε τὴν καρδια. Εἶπα κ' ἐγὼ «Καλησπερα». Μοῦδωσε το χερι του κ' ἔτσι δασιώντας ο ενας τον ἄλλο, αρχίσαμε να περπατᾶμε. Οἱ κορφες τῶν κυπαρισσιων ὑψωνονταν αποψε αλύγιστες ἀπάνω ἴσια—σα μια δεηση, πού ανέβαινε στον ἀπεραντον ουρανό. Καποια πουλια, πού ποτὲς ἄλλοτε δὲν τάκουσα, τραγουδοῦσαν κατι παραξενα γλυκα τραγούδια, κάποια τραγούδια πού αγγιζανε την καρδια μου καὶ μὲ κάνανε νὰ φωνάξω ἀπ' την εὐτυχια μου...

Ποσο ευτυχισμένη ἤμουν ἀπόψε — —

Στὸ τελος του δρομου, ένοιωσα το χέρι του πού πέρναγε γύρω στη μεση μου. Κατι χτύπησε γρήγορα μέσα μου, κατι πού μ'έκανε να παιρνω γρηγορα την αναπνοη μου καὶ γυρίζοντας το κεφαλι μου, εἶδα τα ματια του πού λαμπανε μεσ' στο σκοτάδι, σαν δυο αστερια στο μαυρο φοντο τουρανου. Μεσα μου κατι αλλοκοτο συνέβαινε: Η καρδια μου δὲν ακουγονταν πια, παρα ένοιωθα κατι που πλημμυριζε τὸ στῆθος μου, πού και ανέβαινε ὥς απάνω στὸ λαιμο μου καὶ μενιγε: η εὐτυχια μου!

— Πήραμε ὕστερα καποιον ἀνηφορικὸ δρόμο. Δὲ μιλούσαμε καθολου. Τα ματια του λαμπανε μέσα στὴ νύχτα κένοιωθα πισω ἀπ' τη σιωπη του, τὴν ψυχη του πού μιλοῦσε, μιλουσε, μιλουσε... Κατω απο ἕνα φαναρι σταθηκαμε μιὰ στιγμη κ' ἔτσι, για να πει κατι, ψιθυρισε: «Σ'αγαπῶ τόσο..«. Τα δαχτυλα μου μουδίασαν στις ἄκρες κεῖπα, χωρὶς να νοιώθω: «Ναι... σ'αγαπῶ τοσο...» Τὸν κοίταξα στα μάτια. Για μιὰ στιγμὴ εἶδα στὸ βλεμμα του μια φλογα πού πέρασε γρηγορα κ'έσβυσε ἀμέσως. Δεν ξερω γιατί, κάτι κακὸ μου φανηκε πὼς μοῦλεγαν τὰ ματια του. Ἡ καρδιά μου ἄρχισε παλι να χορευει μέσα στὸ στῆθος μου καὶ δὲ θέλησα πια νὰ τον κοιταξω στα μάτια — —

Ὅταν χωριστήκαμε μοῦσφιξε δυνατὰ τὸ χέρι, πολὺ δυνατά, ἔτσι, πούνοιωσα ἕναν μικρὸ πονο. Τὰ ματια του δὲν κοιτουσαν πια τα δικα μου, παρὰ ἦταν σκυμμένα κάτω.

Ποσο παραξενος ἦταν αυτος ὁ αποχαιρετισμός... Θὰ μποροῦσε κανεὶς να πεῖ, πὼς χωριζομαστε γιά...

Ὦ, ποσο ευτυχισμενη ειμαι ἀπόψε — — —

Σεπτεμβρίου 19...

...Περίμενα ὥς τὶς δέκα. Δὲ φάνηκε—κανεὶς σχεδὸν δὲν περνουσε αποψε το δρομο· μοναχα καποιο σκυλὶ εἶδα πού περασε τρέχοντας, ἕνα σκυλι πληγιασμένο, πούσερνε στὸ πισινὸ του ποδι ἕναν ντενεκε, πού θα τοῦχαν δεσει τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς.

Ὅταν χτύπησε δέκα τὸ μεγαλο ρολοϊ τῆς ἐκκλησίας ξεκίνησα νὰ φυγω.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Πῆγα πάλι. Κι ἀπόψε δὲν ἦρθε. Δὲν κλαίω τώρα καθόλου. Πηγαίνω τώρα κάθε βραδυ καὶ περιμενω, μὰ δὲ φαίνεται πιά. Δὲν κλαιω—δὲν ἔχω δάκρυα. Ἡ καρδιά μου ἔχει γίνει ἕνα κομματι πέτρα ..

Νοεμβρίου 28...

Ἴσως νὰ πέθανε — —

Θἄρθω κι αὔριο, καὶ μεθαύριο, καὶ πάντα... Θἄρχουμε πάντα, κάθε βράδυ, καὶ θὰ τὸν περιμένω — — —

ΝΑΣΟΣ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ "ΩΜΟΡΦΟ ΚΟΣΜΟ,,

Ὁ χωρισμὸς

Τὴν τελευταία ἡμέρα τοῦ χωρισμοῦ, τὸ χειμωνιάτικο ἐκεῖνο, βροχερὸ ἀπόγευμα τὴ στιγμὴ ποῦ τὴν κρατοῦσα στὴν ἀγκαλιά μου φιλῶντας τὰ σγουρά της τὰ μαλλιὰ μοῦ εἶπε πῶς θὰ μοῦ γράφῃ τακτικά—τῆς εἶπα πῶς αὐτὸ δὲν φθάνει γιατὶ μὲ τὸ καιρὸ τὰ γράμματα σβύνονται καὶ τὰ ἐπιστολόχαρτα κιτρινίζουν.

Μοῦ εἶπε πῶς ἀπὸ μακριὰ θὰ μοῦ στέλνῃ τὰ φιλιά της, μὰ τῆς ἀπήντησα ὅτι ἡ ἀπόστασις εἶναι τόσο μεγάλη ποῦ ὅσο αὐτὰ κι' ἂν εἶναι δυνατὰ στὸ δρόμο θὰ χάνωνται.

Μοῦ εἶπε πῶς θὰ μὲ σκέπτεται καὶ θὰ μ' ἀγαπάῃ μὲ ὅλη της τὴν ψυχή.Τῆς εἶπα τότε ὅτι αὐτὸ ἦταν πολὺ ὤμορφο καὶ εὐγενικὸ καὶ ἔτσι ἔφυγα ἥσυχος καὶ εὐχαριστημένος·

Τὸ δῶρο. Τὴν ἡμέρα ποῦ γιόρταζα τὰ γενέθλια μου· μοῦ ἔκανε δωρο ἕνα ὤμορφο χαρτοκοπτῆρα ἀπὸ κατάλευκο ὤμορφο κόκαλο. Στὴν ἄκρη τῆς ἀσημένιας του λαβῆς ἔχει ἕνα κομψότατο μαχαιράκι, τόσο μικρό, ὥστε μόλις νὰ μπορῇ νὰ τρυπήσῃ τὴ καρδιά μου,ἂν καμμιὰ φορὰ ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη μου θελήσῃ νὰ μὲ χωρίσῃ ἡ κακὴ μοῖρα.

Ριχάρδος Σαρτιὲ

ΤΗΛΕΦΩΝΗΜΑΤΑ

Νέο εἶδος βιομηχανίας ἁπλώθηκε στὴν πλατεῖα τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου καὶ στούς γύρω δρόμους. Ἡ βιομηχανία τῆς ἐν γένει ρουλέτας, λοταρίας, ἡ ὁποία, φαίνεται ὅτι κάνει χρυσὲς δουλειές, ἂν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὸν πολλαπλασιασμὸ τῶν ἐπιχειρημάτων αὐτοῦ τοῦ εἴδους.

Ἕνας γαυριᾶς χτυπᾶ τὸ κουδοῦνι, ἕνας κύκλος τενεκεδένιος ἢ ξύλινος στρέφεται,ἡ δραχμοῦλα ἢ τὰ πενηνταράκια τῶν ἀφελῶν τσεπώνονται ἀντὶ μιᾶς πλακίτσας σοκολάτας ἢ ἑνὸς μολυβιοῦ ποῦ . . . δὲν γράφει.—Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἡ ἀστυνομία κοιμᾶται:

Ὁ *Δῆμος* Ἀθηναίων ὑπέβαλε ὑπόμνημα στὴν ἐπιτροπὴ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως καὶ ζητοῦσε νὰ φτιάξῃ περιφράγματα γιάλινα στὴν πλατεῖα τῆς Ὁμονοίας, τὰ ὁποῖα θὰ ἐχρησίμευον γιὰ ἀνθοπρατήρια,ὡς ἐνισχυτικὸ δὲ τῆς ἰδέας αὐτῆς ἀναφέρει τὴ σημερινὴ ἀσχημία τῶν ὑπαιθρίων ἀνθοπωλῶν.

Καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπέρριψε τὴν πρόταση πανηγυρικῶς μὲ τὴν πρόφασι,ὁ εἰδικὸς νόμος τοῦ 1886 ἀπαγορεύει κάθε ἐξωραϊσμὸν στὶς πλατεῖες καὶ ἐπιτρέπει μόνο τὴν ἀνέγερσι . . .. πεταλωτηρίων!

Ματαίως ἀπήντησε καλαμπουρίζων ὁ δῆμος, ὅτι καὶ τὰ λουλούδια ἔχουν πέταλα· ἡ ἐπιτροπὴ μένει ἀνένδοτος καὶ ἐπιμένει στὴν κατασκευὴ πεταλωτηρίου.

Οἱ Ἀθηναῖοι λοιπὸν ἂς μὴν ἐκπλαγοῦν. Τὶ ἀνθοπέταλα τὶ ἀλογοπέταλα!

GRACIA DELEDDA

Ο ΠΑΠΟΥΣ

Ἐμεῖς, στὴ Σαρδηνία,περσότερο ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα γιορτάζουμε τὸ Πάσχα, καὶ περσότερο ἀπ' τὸ Πάσχα τὴν Πεντηκοστή.

Ὁ λαὸς τῆς Σαρδηνία εἶναι ποιητὴς ἀπὸ ἔνστικτο, ἀλλὰ πολὺ φτωχός. Γιὰ τὸ χωριάτη καὶ τὸ βοσκό μας τὰ Χριστούγεννα ἀντιπροσωπεύουν τὸ κορύφωμα τῆς φτώχιας: καὶ τὸ Πάσχα δὲν εἶναι τόσο χαρούμενο, ἀλλὰ τότε ξαίρει κανείς, ἂν ἡ σοδειὰ θὰ εἶναι ἢ ὄχι καλή: ὁ τοκογλύφος θὰ δώσει περσότερα δάνεια, οἱ ἐλιὲς ἔχουν μαζευτεῖ, οἱ κάμποι ἀρχίζουν νὰ προσφέρουν τὰ λαχανικά τους. Καὶ τὴν Πεντηκοστὴ τὸ σιτάρι ἔχει σχεδὸν ὡριμάσει καὶ τὰ πρόβατα δίνουν τὴ μεγαλύτερή τους παραγωγή. Εἶναι καιρὸς νὰ τὰ κουρέψουν καὶ νὰ σημαδέψουν, δηλαδὴ νὰ σφραγίσουν μὲ καμμένο σίδερο τὶς μικρὲς γελάδες καὶ τὰ μοσχάρια. Αὐτὴ καὶ ἄλλες ἁπλὲς ποιμενικὲς ὑπηρεσίες παίρνουν ἕνα πραγματικὸ χαρακτῆρα γιορτῆς: οἱ οἰκογένειες τοῦ βοσκοῦ καὶ τοῦ τσέλιγγα περνοῦν μαζὶ τὴν ἡμέρα τους, δοκιμάζοντας τὴν ἴδια χαρὰ καὶ τὴν εὐχαρίστηση, ποὺ φέρνει σ' ὅλες τὶς ἁπλοϊκὲς ψυχὲς ἡ συνάφεια μὲ τὴν ἱερὴ φύση.

⁂

Πάντα θυμᾶμαι μὲ νοσταλγία τὶς ἁπλὲς καὶ χαρακτηριστικὲς αὐτὲς γιορτές, τὶς εἰδυλλιακὲς αὐτὲς σκηνές, στὶς ὁποῖες νομίζω, πὼς ἔλαβα κ' ἐγὼ μέρος κάποια μακρινὴν ἐποχή, σὰ σὲ μιὰν ἄλλη ζωή, τόσο εἶνε μακρινές, τόσο διαφορετικὲς ἀπ' τὶς βουκολικὲς γιορτὲς καὶ τὶς σκηνές ποῦ μᾶς προσφέρει ὁ ἠπειρωτικὸς πολιτισμός. Πόσες ἀπὸ αὐτὲς μένουν στὰ βάθη τῆς μνήμης μου, ὅπως ἕνα τραγούδι ποὺ δὲν εἰπώθηκε ἀκόμα μένει στὰ βάθη τῆς μνήμης ἑνὸς περιπλανώμενου τροβαδούρου. Θυμᾶμαι, μέσα στὶς ἄλλες μιὰ σκηνὴ λιγάκι δραματική, λιγάκι αἰσθηματική, ποὺ ξετυλίχτηκε σὲ μιὰν ἀπ' αὐτὲς τὶς ἀγροτικὲς περιπέτειες. Ἡ οἰκογένειά μου εἶχεν ἕνα κοπάδι, ποὺ τὸ ἔβοσκεν ὁ μπάρμπα Ἀντρέας, ἕνας γέρος βοσκός, ποὺ σχεδὸν δὲν ἔμπαινε πιὰ στὴν πολιτεία.

Τὴν παραμονὴ τῆς Πεντηκοστῆς πήγαμε στὴ στάνη γιὰ νὰ σημαδέψουμε τὶς μικρὲς γελάδες καὶ τὰ μοσχάρια. Πήραμε μαζί μας τοὺς ὑπηρέτες, καὶ τὴ Ναννέδα, μιὰ παλιά μας ὑπηρέτρια, ποὺ εἶχε φέρει μαζί της ἕνα χαριτωμένο ἀγοράκι πέντε χρονῶν ποὺ φοροῦσε καὶ πανταλόνια.

Ἡ Ναννέδα ἦταν μιὰ γυναίκα πολὺ πονετική· μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς μορφές, ποὺ τὶς βλέπει κανεὶς παντοῦ ὅπου ὑπάρχει ἕνας πόνος, ποὺ ζητάει παρηγοριά. Δὲ μπορῶ νὰ φαντασθῶ τὴ Ναννέδα χωρὶς νὰ τὴν ἰδῶ σκυμμένη γιὰ νὰ δέσει μιὰ πληγή, νὰ σαβανώσει ἕνα νεκρό, νὰ παρηγορήσει μιὰν ἀπατημένη γυναίκα, νὰ συμφιλιώσει δυὸ τσακωμένους ἐραστές. Ἀλλὰ ὁ χαρακτῆρας της ἦταν εὔθυμος, ὥστε συχνὰ εὕρισκε καὶ κάτι γελοῖο στὰ πράγματα καὶ στοὺς ἀνθρώπους.

—Εἶναι ἕνας φτωχὸς ὀρφανὸς δίχως πατέρα, ἡ μητέρα του εἶν' ἄρρωστη—μᾶς ἔλεγε γιὰ τὸ παιδί, ποὺ εἶχε φέρει μαζί της.—Πολὺ ἄρρωστη καὶ φτωχιά.

Τὸ παιδί, καθισμένο στὸ βάθος τοῦ προϊστορικοῦ κάρρου ποὺ μᾶς μετέφερε, δὲ φαινόταν νὰ γνοιάζεται γιὰ τὴν ἄθλια τύχη του. Χτυποῦσε τὰ βώδια μὲ μιὰ βέργα, γελοῦσε, φώναζε. Μόνο κάπου-κάπου ἔστρεφε τὰ φωτεινὰ μαῦρα μάτια του πρὸς τὴ Ναννέδα, τὴν κοίταζε κάμποση ὥρα ἔπειτα ξεσποῦσε σ' ἕνα χαρούμενο γέλοιο, κρύβοντας τὸ κόκκινο προσωπάκι μέσα στὰ χεράκια του. Ἦταν ἐξυπνότατο. Τὸ κάρρο, πάνου στὸ ὁποῖο καθόνταν μόνο οἱ γυναῖκες, ἐνῷ οἱ ἄντρες τραβοῦσαν μπροστὰ πάνου στ' ἄλογά τους, προχωροῦσε ἀργὰ μέσα στοὺς καταπράσινους κ' ἔρημους κάμπους. Ὁ καιρὸς ἦταν ἥσυχος, ἀλλὰ λιγάκι συννεφιασμένος: τὰ βουνὰ φαινόνταν πιὸ σιμά, κάτου ἀπ' τὴν ἄσπρη γραμμὴ τοῦ ὁρίζοντος. Μακριά, διακρινόνταν σὰν κάτι χλωμὲς φωτιές, ἀνάμεσα στὶς πρασινάδες τοῦ κάμπου: ἦσαν θάμνοι ἀπὸ ἀνθισμένα σπάρτα.

Ὁ ὁδηγὸς τοῦ κάρου, ἕνας μικρόσωμος χωρικός, ποὺ ἔμοιαζε μ' αἰθίοπα, ἔδειχνε μὲ τὴν βουκέντρα τὰ διάφορα μέρη, ποὺ περνούσαμε, ὀνόμαζε τοὺς ἰδιοκτῆτες καὶ διηγόνταν τὴ ζωὴ καὶ τὰ ἔργα τους.

—Αὐτὸ εἶναι τοῦ Πέτρου Καρία,—εἶπε, ἐνῷ περνούσαμε μιὰ βοσκή, γεμάτη μαῦρες ἀγελάδες.—Εἶναι νέος ἀκόμα καὶ πλούσιος. Κι' αὐτά του τὰ προτερήματα τὸν βοήθησαν νὰ κατακτήσει τὴν κόρη τοῦ μπάρμπα Ἀντρέα,τὸν καιρὸ ποὺ τὸν εἶχε βοσκό του. Ἦταν κάμποσα χρόνια τώρα.

Ἡ γυναίκα δὲν ἦταν καὶ τόσο νέα, ὥστε τὸ λάθος της θεωρήθηκε πιὸ βαρύ: καὶ ὁ μπάρμπα Ἀντρέας δὲν ἐσυγχώρησε. Οὔτε τ' ὄνομά της δὲν ἤθελε πιὰ ν' ἀκούσει.

Μεταξὺ τῆς Ναννέδας καὶ τοῦ ὁδηγοῦ ἄρχισε τότε μιὰ συζήτηση ἀρκετὰ ἐνδιαφέρουσα, ἀλλ' ἀρκετὰ μεγάλη γιὰ νὰ μπορέσω νὰ τὴ γράψω. Ἡ γυναίκα ὑποστήριζεν, ὅτι τὸ ἐρωτικὸ ἁμάρτημα εἶναι λιγώτερο βαρὺ γιὰ μιὰν ἡλικιωμένη γυναίκα παρὰ γιὰ ἕνα κορίτσι. Μιὰ νέα ἔχει τὸν καιρό της νὰ περιμένει: ἀλλὰ μιὰ γυναίκα ἡλικιωμένη δὲ μπορεῖ πιά! Ὁ ὁδηγὸς ἔλεγε τὸ ἀντίθετο: οἱ ἄλλες γυναῖκες γελοῦσαν μὲ κακεντρέχεια.

Ὡστόσο, μετὰ δυὸ ὧρες ταξίδι, φτάσαμε σ' ἕνα δάσος ἀκόμα μυρωμένο ἀπ' τὰ κυκλάμινα.

Ὁ μπάρμπα Ἀντρέας ἦρθε νὰ μᾶς προαπαντήσει, μᾶς χαιρέτησε, ἀστειεύτηκε μὲ τὶς γυναῖκες. Δὲν ἦταν καὶ τόσο ἀπότομος καὶ ἀγριωπός, ὅπως μοῦ τὸν εἶχαν περιγράψει: φαινόταν μάλιστα ἕνας εὔθυμος ἀνθρωπάκος, ἀρκετὰ εὐκίνητος μ' ὅλα τὰ ἑβδομῆντα χρονάκια του, κοντός, ἀδύνατος, μαυρειδερός, μ' ἕνα κοντὸ ἄσπρο μουσάκι, καὶ δυὸ μαῦρα ζωηρὰ μάτια κάτου ἀπὸ δυὸ ἄσπρα φρύδια.

—Ὤ, ὤ, εἴχατε καλὴ συντροφιά, βλέπω!—φώναξε, βλέποντας τὸν μικρό, ποὺ τὸν παρατηροῦσε καλά.—Δὲν εἴχατε φόβο ἀπὸ κλέφτες. Εἴχατε τὸν νέον ἐδῶ, ποὺ θὰ ὑπερασπιζόνταν καλά. Καὶ τὸ ντουφέκι σου, μικρέ μου; Οὔτε ξύλινο δὲν ἔχεις; Εἶναι παιδί σου, Ναννέδα;

—Γιὰ σήμερα, ναί. Εἶναι παιδὶ τῆς τάδε.

Καὶ εἶπε τ' ὄνομα τῆς ἄρρωστης γυναίκας. Ὁ μικρὸς καὶ ὁ γέρος ἔπιασαν ἀμέσως φιλία.

—Θέλω ν' ἀρμέξω τὶς ἀγελάδες,εἶπε ὁ μικρός.—Ἔπειτα θέλω νὰ ἰδῶ τοὺς ταύρους: δὲν φοβᾶμαι ἐγώ,εἶμαι δυνατός! Ἡ θειὰ Νανέδα μοῦπε, πὼς ἔχετε καὶ ἄγρια γουρούνια ἐδῶ πέρα, θέλω νὰ τὰ ἰδῶ, δὲν φοβᾶμαι.

—Ὡραῖα, καταλάβαμε!—εἶπε ὁ γεροντάκος, χτυπῶντας τὰ χέρια. — Θέλεις νὰ παλέψεις μὲ κάτι: Θὰ σοῦ δώσουμε ἕνα κομμάτι τυρὶ μὲ τὸ μέλι καὶ θὰ τὸ καταβροχθίσεις ἀμέσως!

—Ἄ, αὐτὸ τὸ τρώω ἀμέσως! — ἀπάντησε ὁ μικρὸς σοβαρά. Κι'ἄρχισε νὰ τρέχει ἐδῶ κ' ἐκεῖ, τρυπώνοντας παντοῦ ψάχνοντας σὲ κάθε γωνιὰ τῆς καλύβας. Κάθε τόσο πλησίαζε τὸ μπάρμπα Ἀντρέα καὶ τοὺς ἔβλεπα νὰ γελοῦνε καὶ νὰ συζητοῦνε μαζί.

Ἐνῷ οἱ γυναῖκες ἑτοίμαζαν τὸ φαΐ, οἱ βοσκοὶ ἔδεναν τὶς ἀγελάδες καὶ τὰ μοσχάρια καὶ τὰ ἔκλειναν σ' ἕνα εἶδος κλουβιοῦ ἀπὸ κορμοὺς δέντρων. Ὁ μπάρμπα Ἀντρέας ἐζέσταινε στὴ φωτιὰ τὴ σφραγίδα ποὔχε ἀπάνου τ' ἀρχικὰ τοῦ ἰδιοκτήτη καὶ τὴν τύπωνε μέσα στὸ πλευρὸ τῶν ζώων, ποὺ μούγκριζαν ἀπὸ τὸν πόνο κ' ἐσυστρεφόντανε. Ἔπειτα, ὅταν τὰ λευτέρωναν, ἔτρεχαν στὸν ἀνοιχτὸ κάμπο γλύφοντας τὸ καμένο μέρος, ὅπου εἶχε μείνει τὸ ἀποτύπωμα.

'Ο μικρὸς παρατηροῦσε ὅλ' αὐτὰ μὲ ὀρθάνοιχτα τὰ μάτια του, κι' ὅταν τὰ ζῶα ἐμούγκριζαν πιὸ δυνατὰ κ' ἔτρεχαν σὰν φοβισμένα ἔξω ἀπὸ τὸ κλουβὶ τοῦ μαρτυρίου, φοβόταν κι' αὐτὸς καὶ ὀπισθοχωροῦσε τρέμοντας.

—Μπα ;—τοὔλεγε ὁ μπάρμπα'Αντρέας – θέλεις νὰ ἰδεῖς τοὺς ἀγριόχοιρους καὶ φοβᾶσαι γι' αὐτὰ τὰ μικροπράματα ; Καλὸ σοὔλεγα ἐγώ: πρέπει πρῶτα νὰ παλαίψεις μὲ τὸ τυρὶ καὶ μὲ τό μέλι ! Κ' ἔλεγες, ὅτι θὰ μείνεις τὴ νύχτα μαζί μου στὴ στάνη γιὰ νὰ παραφυλάξουμε τοὺς κλέφτες !

– Ναί, ναί, θέλω νὰ μείνω μαζί σας – φώναζε ὁ μικρός. —'Αλλὰ θὰ μοῦ δώσετε τὸ ντουφέκι σας τὸ μαχαῖρι καὶ τὸ μπαστοῦνι : θὰ σκοτώσω ὅλους τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους !

—Τότε λίγοι θὰ μείνουν ζωντανοί ¡ ἔκαμε ὁ γέρος καὶ τὸ πρόσωπό του ἐσκυθρώπασε.

Κάπου κάπου ἡ Ναννέδα ἐφώναζε τὸν μικρὸν στὴν καλύβα γιά νά τοῦ δώσει λίγο κρέας ἢ λίγο φρέσκο τυρί. Κι' αὐτὸς ἔτρεχε σιμά στὴ γυναίκα, καὶ τὸν ἔβλεπα νά τρώει καὶ ν' ἀκούει μὲ προσοχὴ αὐτά ποῦ τοὔλεγε, ἐνῷ μὲ τὸ κεφάλι ἔκανε σημεῖο, πῶς καταλάβαινε. Ἔπειτα ἔτρεχε πάλι σιμά στὸν βοσκὸ κ' ἐξανάπιανε μαζί του κουβέντα. Ὅταν ὁ μπαρμπα'Αντρέας πήγαινε στὴ βοσκὴ γιά νά φέρει τὶς ἀγελάδες ὁ μικρὸς ἔτρεχε πίσω του. 'Ο γέρος τότε ἔκανε τὸν θυμωμένο κ' ἐφώναζε :

— Μὲ γασομερᾶς πολύ, τολμηρέ μου μικρέ! — ἀλλά ἔπειτα τον ἔπιανε ἀπ' τὸ χέρι καὶ τὸν ἔπερνε μαζί του.

Στὸ τραπέζι ὁ μικρὸς ἐκάθισε σιμά στὸ γέρο : καὶ ξάφνου ἔγειρε τὸ κεφάλι πάνου στὸ μπάρμπα 'Αντρέακι' ἀποκοιμήθηκε στά γόνατά του.

'Η Ναννέδα σηκώθηκε, λέγοντας πὼς ἤθελε νά πάρει μέσα τὸ μικρὸ γιά νά κοιμηθεῖ, ἀλλά ὁ βοσκὸς τὴν ἐμπόδισε.

—Ἄφησέ τον ἐδῶ, μὴ τὸν ξυπνήσεις. Τί ὡραῖος ποὺ εἶνε !

Καὶ κάθε τόσο, ἐνῷ ἐξακολουθοῦσε τὴ συζήτηση μὲ τὴ γυναίκα καὶ τοὺς ἄλλους βοσκούς, ἐχάϊδευε τὸ ξανθὸ κεφάλι τοῦ μικροῦ καὶ τὸ κοίταζε μ' ἕνα στοργικὸ θαυμασμό.

—Ἀφοῦ σᾶς ἀρέσει τόσο, κρατῆστέ το γιὰ παιδί σας ! —εἶπε ἡ Ναννέδα. —Εἶνε ὀρφανὸς ἀπὸ πατέρα καὶ σέ λιγάκι θἆναι κι' ἀπὸ μητέρα !

—Εἶμαι γέρος καὶ φτωχὸς—ἀπάντησε ὁ βοσκός.—Δὲ μπορῶ ν' ἀναλάβω τέτοια εὐθύνη.

—Τότε κρατῆστέ τον γι' ἀνιψιό σας...—ἐπέμενε ἡ γυναίκα.

'Ο γέρος ἐζάρωσε τὰ πυκνά, κάτασπρα φρύδια· κι αὐτὴ ἐμάντεψε τὶς μυστικὲς σκέψεις, ποὺ τὸν τάραξαν καὶ δὲν εἶπε ἄλλο τίποτα.

Μετὰ τὸ φαῒ οἱ βοσκοὶ ξανάπιασαν τὴ δουλιά τους καὶ οἱ γυναῖκες ξαπλώθηκαν στὰ χόρτα κι' ἀποκοιμήθηκαν. Κ' ἐγὼ ἔκαμα τὸ ἴδιο. Ὅταν ξύπνησα, εἶδα τὸν μικρό, ζωηρὸν πάντα καὶ χαρούμενον, νὰ κουβεντιάζει μέ τὴ Ναννέδα, ποὺ τοὔλεγε :

—Ἄκου δῶ : σὲ λιγάκι ὁ μπάρμπα 'Αντρέας θὰ τελειώσει τὴ δουλιά του καὶ θἄρθεῖ νά ξαπλωθεῖ στὰ χόρτα.

'Εσὺ θά τρέξεις, θὰ τὸν ἀγκαλιάσεις σφιχτὰ καὶ θὰ τοῦ πεῖς :—Παπποῦ, εἶμαι ἀγγόνι σου καὶ θέλω νὰ μείνω μαζί σου ! —Κατάλαβες ;

—Ναί—ἀπάντησεν ὁ μικρὸς.

'Εγὼ ἐμάντεψα ἀμέσως ὅλη τὴν κωμῳδία.

—Μὰ μπορεῖ ποτὲ ὁ γέρος νά μὴ γνωρίζει τὸ παιδί ; Δὲν τόδε ποτέ ;—ρώτησα τὴ γυναίκα.

—Δὲ θέλησε ποτὲ νὰ τὸ ἰδεῖ. Ἔπειτα, ἴσαμε χτὲς τὸ παιδὶ φοροῦσε ποδιά : κατὼς εἶνε ἔτσι ντυμένος φαίνεται ἄλλος.

– 'Ο γέρος καὶ τὸ παιδὶ μοιάζουν—παρατήρησε μιά ἄλλη.— Ἐγὼ λέω, πὼς ὁ μπάρμπα'Αντρέας θὰ τὸ κατάλαβε, ἀλλὰ θἄχει κάποια ἀμφιβολία

—'Ακόμα καλύτερα—ἀπάντησε ἡ Ναννέδα.

Κ' ἐπεριμέναμε σχεδὸν μὲ ἀγωνία. Οἱ ἄντρες τελείωναν τὴ δουλιά τους: κάθε τόσο ὁ γέρος ἐφώναζε τὸν μικρό.

—Δὲν ἔρχεσαι σιμὰ μου, μικρέ!

—Ὄχι, ἐλᾶτε σεῖς· ἔχω νὰ σᾶς πῶ κάτι — ἀπαντοῦσε ὁ μικρός.

'Επὶ τέλους ὁ γέρος ἦρθε σιμὰ μας.

—Τελειώσαμε ! – εἶπε, κ' ἐκάθισε χάμου. — Καὶ τοῦ χρόνου! Ἄς πιοῦμε λιγάκι γιὰ νὰ εὐχηθοῦμε ὑγείασε ὅλους.

Ἔπιαν: ἔπειτα ὁ παπποῦς ρώτησε τὸ παιδί :

—Λοιπόν, τί θὰ γίνει ; θὰ μείνεις ἐδῶ ἢ ὄχι ; Οἱ κλέφτες ἔφυγαν ὅλοι σὰν ἔμαθαν, πὼς ἦρθες ἐσύ

'Ο μικρὸς ἔτρεξε σιμά του : ἐγύρισε, ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴ Ναννέδα, ἔπειτα ἀγκάλιασε σφιχτὰ τὸν γέρο καὶ τοὖπε λίγα λόγια στ' αὐτί.

—Μίλα δυνατά : εἶμαι κουφός.

—Παπποῦ, εἶμαι ἀγγονάκι σας καὶ θέλω νὰ μείνω μαζί σας !

'Ο μπάρμπα 'Αντρέας ἐνσκκίνησε, ἔγινε σχεδὸν μελανός. Ἔπειτα χλώμιασε· Κ' ἐπροσπάθισε νὰ σπρώξει τὸ παιδί, ἀλλ' αὐτὸ τὸν εἶχε ἀγκαλιάσει πολὺ σφιχτὰ καὶ γελοῦσε, γελοῦσε...

—Ἄ, μοῦ τὴν ἔφτιαξες, παλιόγρια! — φώναξε ὁ γέρος, ἀπειλῶντας μὲ τὸ ἕνα χέρι τὴ Ναννέδα καὶ μὲ τ'ἄλλο σφίγγοντας τ' ἀγγόνι στὸ στῆθος του.

'Η γυναίκα ἔβαλε τὰ κλάμματα, πρᾶγμα ποῦ τῆς συνέβαινε πολὺ συχνά. Καὶ τὰ μάτια τοῦ γέρου ἐδούρκωσαν.

—Γιατί κλαῖτε τώρα; —ρώτησε ὁ μικρός — Φοβόσασθε τοὺς κλέφτες ;

—Ναί εἶδα κ' ἕναν ἀγριόχοιρο ἐκεῖ κάτου, μακριά, καὶ φοβᾶμαι, φοβᾶμαι, — εἶπε ὁ μπάρμπα 'Αντρέας, σφίγγονται περισσότερο τὸν μικρὸν στὴν ἀγκαλιά του.

—Σταθῆτε, τώρα πάω καὶ τὸν σκοτώνω ἐγώ! Μήν, κλαῖτε!

—Νάτος, νάτος ὁ ἀγριόχοιρος: ἔρχεται κατὰ δῶ! Τρέχα σκότωσέ τον! – φώναξε ὁ γέρος. 'Αλλὰ ὁ τολμηρὸς ἀνθρωπίσκος ἄρχισε νὰ φωνάζει ἀπὸ τὸ φόβο του καὶ νὰ συμμαζώνεται στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ παπποῦ του, ποὺ δὲν τὸν ἄφησε πιὰ νὰ φύγῃ ἀπὸ σιμά του.

(***Μετάφραση***) ΜΙΧ.Σ. Χ. ΚΟΚΚΑΛΗΣ

AUGUSTE ANGELLIER

=§§= ΤΑ ΧΑΔΙΑ ΤΩΝ ΜΑΤΙΩΝ =§§=

Εἶναι τὰ χάδια τῶν ματιῶν τὰ πιό χαριτωμένα
κι' ὅσο μποροῦνε τὴ ψυχή πιό πάνω τὴν τραβοῦνε
καὶ λὲν τὰ μυστικά ποῦ ἀλλοιῶς δὲ θἆταν εἰπωμένα
κι'ὅπου τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μποροῦνε νὰ δεχθοῦνε.

Τ' ἁγνότερα φιλήματα χυδαῖα ναι μπρός σ'ἐκεῖνα
κι' ἀπ' ὅλα μας τὰ λόγια αὐτὰ πιὸ δυνατά μιλᾶνε
κι' αὐτά μοναχα ρίχτουνε μι' ἀθάνατην ἀχτῖνα
ποῦ κάποτε μέσ' τὸ φθαρτό κορμί γροικοῦμε νᾶναι.

Κι' ὅταν γηράση ἀπ' τὴ ζωὴ τὸ γέλοιο καὶ τὸ στόμα
κι' οἱ ζάρες του σιγά σιγά τὴ λύπη πλημμυροῦνε
κεῖνα κρατοῦν τὴ φωτεινὴ ἀγάπη τους ἀκόμα.

Πλαστήκαν νὰ παρηγοροῦν, μεθοῦν κι' ἀποπλανοῦνε,
γλύκα καὶ φλόγα, μάγια κλειοῦν στῶν βλέφαρων τὴν ἄκρη.
— Καὶ ποιὸ ἄλλο χάδι πέρασε ποτέ μέσ' ἀπὸ δάκρυ;

Γ. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

GEORGES DE LYS

ΤΟ ΕΡΩΤΙΚΟ ΨΕΜΜΑ

Μὲ τὸ τσιγάρο στὸ στόμα ὁ Ροβέρτος Σαρλὰν περιπατοῦσε ἀφηρημένος στὸν πολυσύχναστο δρόμο τοῦ Παρισιοῦ. Τὸ βλέμμα τοῦ ἐξησκημένου ζωγράφου, ἐμάζευε καθὼς περιπατοῦσε ἕνα θελκτικὸ χαμόγελο, μία χαριτωμένη κίνησι, ἕνα ὤμορφο σῶμα, ἕνα χαριτωμένο περιπάτημα. Ἀπελάμβανε ὅλα αὐτὰ μὲ εὐχαρίστησιν, κανένα ὅμως ἀπὸ τὰ ἀξιαγάπητα αὐτὰ κορίτσια ποῦ συναντοῦσε δὲν τοῦ προκαλοῦσε τὸ ἐνδιαφέρον. Εὕρισκε σ' αὐτὰ μερικὲς λεπτομέρειες τοῦ γούστου του, κανένα ὅμως σύνολο δὲν ἔφθανε στὸ σημεῖον νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς κριτικῆς του.

Ἀλλὰ σὲ μίαν στιγμὴν σταματᾶ ξαφνικά μία λάμψι ἄναψε στὰ ὀρθάνοικτα μάτια του: εἶχε μπροστά του αὐτὴ τὴν ἀνέλπιστη τεχνικότητα καὶ τὴν κυττοῦσε ἀχόρταγα μὲ ἕνα γενικό βλέμμα ἀργό.ερα προχωροῦσε καὶ στὲς λεπτομέρειαις δὲν εὕρισκε καμμία ἀσυμφωνία στὴν ὠμορφιά καὶ τὴ μεγαλοπρέπεια τῆς περαντικῆς ἐκείνης ποῦ παρασυρθεὶς ἀπὸ ἕνα ἀκάταμάχητο θέλγητρο ἄρχισε νὰ τὴν παρακολουθῇ. Τὸ βάδισμα της ἦταν εὐλύγιστον καί γεμᾶτο ἀξιοπρέπεια. Κάθε κίνησι της κάτω ἀπὸ τὸ κυρτωμένο ὕφασμα ἐπρόδιδε ὅλας τὰς καμπυλότητας τοῦ καλοφτιασμένου της σώματος μὰ καὶ τὸ προσωπάκι της ὅμως δὲν διέψευδε καθόλου τὰς ὑποσχέσεις τοῦ σώματος. Ἦτανε καὶ αὐτὸ θελκτικώτατο μὲ ἕνα σόβαρὸ βλέμμα ἐνῷ ἀντιθέτως ἕνα παιδικὸ χαμόγελο ἀκτινοβολοῦσε στά βυσσινιά της χείλη.

Ἕνα τέλειο πλᾶσμα ἀσφαλῶς ἦταν καμωμένο γιά νά ἐμπνεύσῃ ἕνα ἀριστούργημα. Ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ ὁ Ροβέρτος τὴ θέλησε γιά νά τοῦ ποζάρῃ καὶ ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπον νά τὴν ἔχῃ.

Καὶ χωρὶς καθόλου νά διστάσῃ τὴν πλησιάζει καὶ τῆς φράζει τὸ δρόμου μά ἐκείνη μὲ ὅλους δυσαρεσιημένη ἐλοξοδρόμησε γιά ν'ἀποφύγῃ τὸν αὐθάδη ἀλλὰ ὁ Ροβέρτος ἔμπαινε ἐπίμονα πάλιν προστά της.

—Ἡσυχάσατε, τῆς εἶπε βγάζοντας τὸ καπέλλο του δὲν ἔχετε νὰ φοβηθῆτε ἀπὸ μένα καθόλου.

—Ἔ λοιπὸν, ἄφησέ με, ἀπήντησεν ἡ ἄγνωστος μὲ ἕνα τόσο ἁρμονικὸ τόνο στὴ φωνή της ποῦ ἔφθασε νά μαγεύσῃ τὸν καλλιτέχνη.

—Ὄχι διαμαρτυρήθηκε ὁ Ροβέρτος δὲν μπορῶ, εἶμαι ζωγράφος καὶ ποτὲ δὲν ἔχουν ἰδῆ τά μάτια μου ἕνα τόσο τέλειο μοντέλλο· τώρα ποὺ σᾶς εἶδα καμμία ἄλλη δὲν θά μποροῦσε ν' ἀναπληρώσῃ τὸ ἰδεῶδες ποῦ πραγματοποιεῖτε γιά μένα κι' ἄν μοῦ ἀρνηθῆτε τὴ χάρι ποῦ σᾶς ζητῶ δὲν θά ζωγραφίσω στὸ μέλλον καμμία ἀνθρωπίνη μορφή. Ἀπὸ σᾶς ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον μου, σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι θὰ ἔχω γιά σᾶς ἀπόλυτο σεβασμό. Δεχθῆτε τὴν πρότασίν μου καὶ ἐλᾶτε..ἐλᾶτε σὲ μένα, χαρησέ μου τὴ θέα τῆς εὐμορφιᾶ σας. Νά ἡ κάρτα μου μὲ τὴ διεύθυνσίν μου βασισθῆτε στὴν τιμὴν μου καὶ ἐλᾶτε, ἀπὸ αὔριον θά σᾶς περιμένω κάθε μέρα.

Καὶ ὅταν ὁ ζωγράφος τελειώνοντας αὐτὰ ἔφυγε ξαφνικά ἀφῆκε τὸ κορίτσι ταραγμένο ἀπὸ τὸ κατανικητικὸ καὶ γοητευτικὸ βλέμμα του. Ἡ ἄγνωστη ἔμεινε γιά ὀλίγες στιγμὲς σάν χαμένη πρὶν ξαναπάρη τὸ δρόμο της χωρὶς νὰ προσέξῃ πῶς ὁ ζωγράφος κρυμμένος σ' ἕνα ἀμάξι εἶχε τὴν ἐπιφυλακτικότητα νά τὴν ἀκολουθήσῃ ἤθελε νά μάθῃ τὴ διεύθυνσί της γιά νά μπορέσῃ νά τὴν ξανούρῃ ἄν τὸν ἀπέφευγε κ' ἔμαθε ὅτι τὴν ἔλεγαν Μαρκέλλα, ὅτι ζοῦσε μὲ τὴ μητέρα της τίμια. Περίεργον πρᾶγμα ἡ Μαρκέλλα ποῦ ἄλλοτε προχωροῦσε πάντα ἀδιάφορη αὐτὴ τὴ φορά αἰσθάνθηκε κάποτε ἄγνωστη ταραχὴ χωριστά σ' αὐτὸν τὸν ἄθρωπον, ποῦ ἀντὶ νά τὴν ἀηδιάσῃ μὲ τὴ σαρκική του ἐπιθυμία, τὴν ἔκανε νὰ ὑπερηφανεύται γιά τὸ καλλιτεχνικό του θαυμασμό. Ἠρνεῖτο βέβαια ἀκόμη νά ἀκούσῃ στὴν ὑπαγόρευσιν αὐτοῦ τοῦ ζωγράφου, ἀλλά ὅλη τὴ νύκτα τά ὄνειρά της ἦσαν ἐπηρεασμένα ἀπὸ τὴ πρότασι καὶ ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸ ζωγράφο.

Ἀλλά καὶ τὸ ζωγράφο τὸν κατεδίωκε ἡ ὀπτασία τῆς Μαρκέλλας, ἐδοκίμασε νά σχεδιάσῃ τὴ σιλουέττα ποῦ τοῦ εἶχε ἀφίσει μιά τόσο ζωντανὴν ἐντύπωσιν καὶ αἰσθανότανε τὸν ἑαυτόν του ἀνίκανο πρὸς κάθε ἄλλη ἐργασία. Τὸ κουδοῦνι τῆς πόρτας τὸ πρωῒ ἐκτύπησε φοβισμένα. Μ' ἕνα πήδημα ἔτρεξε καὶ ἄνοιξε μόνος του, ἐνῷ ἡ καρδιά του χτυποῦσε ἀπὸ μιὰ αὐθόρμητη ἐλπίδα. Ἡ Μαρκέλλα ἦταν ἐμπρός του! τῆς ἔπιασε τά χέρια καὶ τὴν τράβηξε στὸ ἀτελιὲ μὲ μία ζηλιάρικη γρηγοράδα. Τῆς ἔδειξε τά διάφορα σχέδια ριγμένα δῶ κ' ἐκεῖ, τὸν ἄσπρο μουσαμᾶ καὶ τῆς ψιθύρισε θερμά.

—Σᾶς ἐπερίμενα...Ἤλθατε, εὐχαριστῶ.

Ἀλλὰ ἡ Μαρκέλλα ξέσπασε σὲ λυγμούς.

—Γιατὶ νὰ ἔλθω ἔλεγε κλαίγοντας, γιατὶ νὰ ἔλθω, ἀφῆστε με νὰ φύγω!

Ὁ Ροβέρτος τῆς ἐψιθύριζε ἀσυνάρτητα γλυκὰ λόγια καὶ τὴν ἐχάϊδεψε μὲ τρυφερότητα καὶ σεβασμό. Ἡ Μαρκέλλα ἡσύχαζε ὁλοένα καὶ αἰσθανότανε τόν ἑαυτό της νὰ ὑποτάσσεται στὴν ἀκαταμάχητη δύναμι ποῦ τὴν εἶχε σύρῃ χωρὶς νὰ θέλῃ στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ζωγράφου. Καὶ ἔτσι χωρὶς νά καταλάβῃ κι' ἐκείνη πῶς, εὑρέθηκε γδυμένη ἀπέναντι στό ζωγράφο ποῦ καθισμένος μπροστὰ στόν τρίποδα ἐργαζότανε μὲ ὁρμή.

Τὴν ὥρα τοῦ προγεύματος ἡ Μαρκέλλα κυλιγμένη μ' ἕνα γιαπωνέζικο κιμμονὸ ἐκάθησε ἀπέναντι στό ζωγράφο καὶ ἐφλυαροῦσε μαζὶ του ἐλεύθερα καὶ ἐκεῖνος θαμπωμένος ἀπὸ τὴ ξεσκέπαστη ὠμορφιά της ποῦ ἡ ἀντιγραφὴ στό μουσαμᾶ του καθὼς ἤλπιζε θὰ ἤτανε τό θελκτικώτερο ἔργο του, τῆς μιλοῦσε μὲ τέτοια λεπτότητα ποῦ δὲν θὰ μποροῦσε παρὰ νὰ συγκινήσῃ καὶ τὴν πιὸ ἀδιάφορη γυναῖκα.

Τὴν ἄλλη μέρα ξανάρθε.

Ποτὲ του δὲν ξεχνοῦσε ὁ Ροβέρτος νὰ κρατάῃ τὴν ἴδια συγκινητικὴ στάσι ἀπέναντί της. Γιὰ τό κορίτσι αὐτό ποῦ τόν εἶχε ἐμπνεύσει τόσο ὤμορφα, αἰσθανότανε μιὰ ἀπεριόριστη εὐγνωμοσύνη. Καμμιὰ ἡδονικὴ σκέψις δὲν ἐτάραξε τό θαυμασμὸ του καὶ τὴ λατρεία ποῦ τῆς εἶχε ἐντελῶς ὅμως διαφορετικά ἦταν τὰ ψυχικὰ αἰσθήματα τῆς Μαρκέλλας. Ἡ συνεχὴς τάξις μ' αὐτόν τὸν ἄνδρα, τῆς ἄνοιξε στὴν καρδιὰ φλογερό πάθος. Ἔπειτα ἀπό τὴ θέα τοῦ κορμιοῦ της, τοῦ ἔδωσε καὶ ὅλη της τὴ ψυχή.

Ὅταν ὕστερα ἀπὸ κανένα μῆνα ὁ Ροβέρτος τελείωσε τὸ ἔργον του, ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὴ μεγάλη του ἐπιτυχία ποῦ ὁλοκληρωτικά τὴν χρωστοῦσε στὴ Μαρκέλλα τῆς ἐξέφρασε τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνη του καὶ τῆς εἶπε:

—Μά πῶς θά μπορέσω νὰ σᾶς δείξω τὴ μεγάλη αὐτὴ ὑποχρεωσί μου.

—Ἀγαπῶντας με λιγάκι τοῦ ἀπήντησε μὲ σιγὴ μισοσβυσμένη φωνὴ ἡ Μαρκέλλα πέφτοντας συγχρόνως στὴν ἀγκαλιά του.

Ὁ Ροβέρτος ποῦ δὲν εἶχε σκεφθῆ ὡς τότε παρά μόνον τὸ ἔργον του καὶ τὴ τέχνη του, ξύπνησε ἄνδρας ζαλισμένος ἀπὸ τὴν ἐπαφὴ τοῦ νεανικοῦ κορμιοῦ ποῦ τοῦ προσεφέρετο, τὴν ἀγκάλιασε σφικτά μα σύντομα ὅμως τὴν ἀφῆκε.

Ὄχι εἶπε δὲν θά καταχρασθῶ ... σεῖς ἡ ἴδια μοῦ μιλήσατε γιά τὸ ἀμόλυντο παρελθόν σας, δὲν ξεχνῶ τὴν ὑπόσχεσιν ποῦ ἔδωκα καὶ θά σεβασθῶ ἔστω καὶ παρά τὴν θελησίν σας, ἀργότερα θά μ' εὐγνωμονεῖτε.

Μά ἡ Μαρκέλλα ἔκλαψε γιατὶ ἀγαποῦσε πολὺ τὸ Ροβέρτο καὶ ἤθελε νά γίνη δική του, ἀκόμη δὲ περισσότερον νά τὸν κάνη δικό της.

'Επάνω δὲ στὴ ζάλη της τοῦ ψιθυρίζει:
— Σοῦ εἶπα ψεύματα.
— Πῶς;
— Μὴ μὲ ἐρωτᾶς γι' αὐτὸ δὲν μπορῶ νά σοῦ εἰπῶ, μπορεῖς νά μ' ἀποχτήσης χωρὶς κημία τύψι. Μὴν ἐπιμένης νά μιλήσω γιατὶ ντρέπομαι ... ἐκεῖνο ποῦ μπορῶ νά σοῦ εἰπῶ ὅτι σ' ἀγαπῶ, καὶ σ'ἀγαπῶ τὸσο,τοῦτίποτε δὲν θά μὲ κάμνη ν' ἀλλάξω ἰδέα. Σ' αὐτά τά θερμά λόγια ὁ Ροβέρτος δὲν μποροῦσε ν' ἀντισταθῇ. Τὶ χαράν, ἀποκτήσῃ αὐτὸ τὸ θαυμάσιο πλασματάκι. Καὶ ἄν τὸ λουλοῦδι τὸ εἶχαν μυρίσει καὶ ἄλλοι πολλοὶ μ'αὐτὸ δὲν ἔχανε καὶ πολὺ ἀπὸ τὴν ὠμορφιά του καὶ τὴ μεθυστική του μυρωδιά.
Μά λιγάκι ἀργότερα πάνω στὴ ἐρωτικὴ μέθη ὁ Ροβέρτος, κατάλαβε πῶς ἡ Μαρκέλλα τὸν εἶχε γελάση.
— Ἄχ γιατὶ μ' ἐγέλασες τῆς εἶπε, γιατὶ;
'Εκείνη σηκώθηκε ὄρθια καὶ μ' ἕνα ὕφος εὐχαριστημένο καὶ ὑπερήφανο τοῦ εἶπε.
— Μόνον γιατὶ σ' ἀγαπῶ πολὺ.
'Ο Ροβέρτος ἐξακολουθοῦσε νά μένῃ σκυθρωπὸς δυστυχισμένο παιδὶ τὶ ἔκαμες, τὶ μὲ ἀνάγκασες νά κάνω;
'Αλοίμονον δὲν εἶμαι ἐλεύθερος καὶ δὲν μπορῶ δυστυχῶς ν' ἀποκτήσω ἔστω καί στὸ μέλλον τὴν ἐλευθερία μου, εἶμαι παντρεμμένος καὶ ἡ γυναίκα μου εἶνε τρελὴ σὲ μιά κλινικὴ ὁ νόμος δὲ σὲ τέτια περίσταση δὲν δίδει διαζύγιον.
—Καὶ τὶ πειράζει τοῦ ἀπαντᾶ ἡ Μαρκέλλα· ἐγνώρισα τὸν ἔρωτα μ' ἐκεῖνον ποῦ μόνη μου διάλεξα, ἄν δὲ μὲ θέλεις πειά, θά σοῦ μείνω ἀφοσιωμένη καὶ θά εἶμαι πάντα ὑπερήφανη ποῦ δόθηκα σ' ἐσένα καὶ σ' ἔκανα νὰ μὲ ἀπαθανατίσης μ'αὐτὸ τὸ ἀριστούργημαποῦ ἐνέπνευσαστὶ μεγαλοφυΐασουκαὶ ἄν καμμιά φορά μ' ἀγαπήσης καὶ ποῦ τότε θὰ εἶμαι ὑπερήφανη νά λέγωμαι μαιτρέσσα σου.

(Διασκευὴ) Μ. Κ.

Pierre Louys

Η ΑΠΕΛΠΙΣΜΕΝΗ

Αὐτὸ τὸ οἴκημα τῶν ἐργατῶν, ἀπετελεῖτο ἀπὸ δύο δωμάτια καὶ μιὰ μικροῦλα κουζίνα, ἀλλὰ κανένα ἀπὸ τὰ δωμάτια δὲν ἦταν ἀρκετὰ πλατὺ γιὰ νὰ συμπεριλάβῃ μαζὺ καὶ τὰ δύο κρεββάτια τῆς οἰκογενείας. Στὸ πρῶτο κοιμοῦνταν οἱ γονεῖς μὲ τὸ μικρότερο. Στὸ δεύτερο ἦταν τ' ἄλλο κρεββάτι, γιὰ τὸ γυιὸ καὶ τὰ κοριτσάκια: Τὸν 'Ιουλιανό, δεκαοχτὼ χρονῶν· τὴ Βέρθα, δεκατεσσάρων, καὶ τὴ Συλβανία ἐννηὰ ἢ δέκα.
Πρὸ μιᾶς καὶ πλέον ὥρας ἦσαν κοιμισμένοι. 'Ο φωτεινὸς καὶ γλυκὸς ἀέρας τοῦ φεγγαριοῦ καὶ τῆς νύκτας ἔμπαινε, ἀπ' τ' ἀνοικτὸ παράθυρο, στὸ δωμάτιο τῶν «παιδιῶν». Καὶ τὰ τρία ἀνεπαύοντο στὸ πλάϊ, ὁ 'Ιουλιανὸς στρέφοντας τὴ ῥάχη στὴ μικρή, ποῦ κοιμώτανε στὴν ἄκρη τοῦ στρώματος καὶ ἡ Βέρθα τεντωνότανε ἀπέναντι τοῦ ἀδελφοῦ της, μὲ τὸ μάγουλο στὸ μπράτσο, τὰ μάτια ὁλάνοιχτα.
'Ο 'Ιουλιανὸς ἔστρεψε:
—Δὲν κοιμᾶσαι;
'Εκείνη ἔκαμε νευρικά:
—Καὶ σύ;
'Εστύλωσε κάμποσο καιρὸ τὰ μάτια του στὰ δικά της:
—Σκέπτεσαι 'Εκεῖνον;
—Καὶ σύ, σκέπτεσαι 'Εκείνη;
'Ανασηκωμένος στὸν ἀγκῶνα του, κούνησε πολὺ σιγὰ τὸ κεφάλι, μ' ἕνα βλέμμα γεμάτο ἀγαπημένη εὐσπλαχνία, ἕνα βλέμμα μεγάλου ἀδελφοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει πιὰ ζήση καὶ ὁ ὁποῖος ξέρει τὶ εἶναι μιὰ πρώτη ἀγάπη. 'Η Βέρθα σφίγγοντας νὰ δόντια γιὰ νὰ μὴ μιλήσῃ πιά, εἶχε πιάσῃ τὴν ἄκρη τῆς πλεξίδας της μεταξὺ τῶν δακτύλων της καὶ μηχανικῶς διόρθωνε τὸ μικρὸ φιόγκο, κάμνουσα ἕνα γαϊτάνι μαῦρο, ποῦ ἔσφιγγε τὴ ξανθιὰ πλεξίδα.
Φτωχοῦλα, ἐπανέλαβε κεῖνος, φτωχοῦλί μου, ξέρεις πῶς ἔχεις ἀλλάξει ἀπὸ τὸν ἄλλο μῆνα; Δὲν κοιμᾶσαι πιὰ ὅλη τὴ νύχτα, δὲν τρῶς πιά, δὲν ἔχεις χρῶμα, οὔτε ὑγεία.
—Μήπως θὰ κρατήσῃ πολὺ αὐτὴ ἡ ζωή;
'Εκείνη ἀπήντησε μὲ ἡσυχία:
—Ἴσως ὄχι. Αὐτοκτονῶ αὔριο.
Μ' ἕνα μόνο κίνημα, τὴν ἅρπαξε ἀπὸ τοὺς ὤμους καὶ τὴν κράτησε ἀπὸ τὰ δυὸ μπράτσα:
—Θά... τί λές; Τὶ πῆγες νὰ πῇς; Εἶσαι τρελλή;
Προηγουμένως, ἔκρυψε τὸ κεφάλι, σὰν νὰ φοβόταν μήπως φάῃ κανένα μπάτσο, ἔπειτα τάχασε ἔξαφνα, δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ μάγουλά της ἀπὸ τὸ νὰ μὴ συσπασθοῦν, τὰ δάκρυά της νὰ μὴ σπινθηροβολήσουν καὶ μὲ λυγμοὺς ἐπανέλαβε πολὺ χαμηλὰ στὴ σιωπὴ τοῦ δωματίου:
—Ναί, σκοτώνουμαι, 'Ιουλιανὲ ναί, αὐτοκτονῶ... Δὲν θὰ ἀκούσῃ πιὰ κανεὶς νὰ μιλᾶνε γιὰ μένα... θὰ τελειώσῃ μιὰ καὶ καλὴ ἡ Βέρθα καὶ ἡ μαμᾶ θἆναι εὐχαριστημένη, γιατὶ εἶμαι γεμάτη ἀπὸ ἐλαττώματα, ποῦ λέει πῶς γλήγορα θὰ καταλήξω σὸ κακό. 'Ο καλὸς ὅμως Θεὸς ξέρει ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι ἀλήθεια, ὅτι δὲν ἔχω κάμει τίποτα μὲ κανένα, οὔτε καὶ μὲ τὸ μικρό μου φίλο.. Θὰ πάω αὔριο στὸ νησὶ τῶν Κύκνων· δὲν ἔχω παρὰ ν' ἀφήσω τὸ σῶμά μου νὰ γλυστρήσῃ· θἄχω περισσότερο κουράγιο ἀπὸ τοῦ νὰ ῥιχτῶ ἀπὸ μιὰ γέφυρα. Τὸ πῆρα πιὰ ἀπόφασι,ἔλα, 'Ιουλιανέ, μποροῦμε νὰ ποῦμε ὁ ἕνας στὸν ἄλλον ἀντίο μέχρις αὔριο στὴ Μόργα.

* * *

'Ο 'Ιουλιανὸς κατάλαβε πῶς αὐτὸς ὁ μεγάλος πόνος θἄχε καμμιὰ ἄλλη αἰτία. Πῆρε τὴν ἀδελφοῦλα του σιὰ μπράτσα του κι' ὅταν ἡ δική του συγκίνησι τοῦ ἐπέτρεψε ν' ἀρθρώσῃ δυό λέξεις τῆς εἶπε στ' αὐτί:
—Κι' ὁ Γιάννης;
Τότε οἱ λυγμοὶ ἐδιπλασιάσθησαν.
—Μικρέ μου Γιαννάκη, μικρούλη μου Γιαννη, ἔκλαιγε ὀμορφούλη μου Γιαννάκη!
—Γιὰ νὰ δοῦμε, πές μου, Βέρθα, πρέπει νὰ μοῦ τὰ πῇς ὅλα τώρα, ἀπό πότε γνωριζόσαστε;
—'Από τὶς 14 τοῦ ἄλλου μῆνα.
—Ποῦ τόν γνώρισες;
—Στό βουλεβά το Μονπαρνὰς.
—Καὶ πῶς;
—Πάνω σ' ἕνα πάγκο.
Κι'ἀπό ῥώτημα,σὲ ῥώτημα κατόρθωσε νὰ μάθῃ,ἀλλὰ ἀργὰ καὶ μὲ μεγάλη δυσκολία,ὅλο τό μυστικό αὐτῆς τῆς πτωχῆς μικρᾶς ὑπάρξεως, ποῦ ἤθελε ἀπὸ τώρα νὰ ἐκμηδενισθῇ.
'Ο «Γιάννης» ἦταν ἕνας τεχνίτης δεκάξη χρονῶν ποῦ μόλις εἶχε βγῆ ἀπό μαθητοῦδι καὶ καλός δουλευτής, ὅσω μποροῦσε κανεὶς νὰ πιστέψῃ αὐτὴ ποῦ μιλοῦσε γι' αὐτόν. 'Εκεῖνος καὶ κείνη εἶχον συναντηθῇ μὲ μιὰ ἀπὸ κεῖνες τὶς τύχες τοῦ Παρισιοῦ ποῦ μεταξὺ τριῶν ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων ἑνώνουν δύο ἐρωτευμένους. Τὴν εὕρισκε χαριτωμένη, αὐτὴ τρελλαινόταν γι' αὐτόν κι' ἀμέσως εἶχαν φθάσει ἕως αὐτὰ τὰ μεγάλα αἰσθηματικὰ πάθη, ποῦ μεταμορφώνουν γρήγορα δυό παιδιὰ σὲ πρόσωπα τραγῳδίας.
'Εκεῖνος δὲν εἶχε καθόλου δοκιμάσει νὰ κάμῃ τίποτα σ' αὐτὴ τὴ μοδιστροῦλα τῶν δεκατεσσάρων χρόνων, ὅπως θἄκανε ἕνας μπουρζουᾶ, ὁ ὁποῖος θὰ τὴν εἶχε ὁδηγήσῃ στὸ τροτουάρ. Πολὺ τίμια τῆς εἶχε ζητήσει «τὴν χεῖρά της», ὅπως τὴ ζητᾶνε στὸν παρισινὸ λαό, μεταξὺ ἀρραβωνιασμένων, ποῦ ἔχουν ἤδη τὴν ἡλικία τῆς ἀνεξάρτητης δουλειᾶς, χωρὶς νἄχουν φθάσει στὴν ἡλικία τοῦ γάμου. Δηλαδὴ τῆς

εἶχε προσφέρει τὴν κοινὴ ζωή, τὴν εἴσοδο στὸ νοικοκυριὸ καὶ τὸν ὅρκον ν' ἀγαπῶνται πάντα. Πολλὰ βράδια στὴ σειρὰ ἦλθε νὰ τὴν πάρῃ στὴν ἔξοδο τοῦ ἐργαστηρίου, γιὰ νὰ μιλήσῃ μαζί της καθ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ δρόμου, χωρὶς νὰ ἐπιβραδύνουν πολὺ τὴν ὥρα τῆς ἐπιστροφῆς της κι' ὅλα ἀπεφασίσθησαν μεταξύ των, ὡς καὶ τὸ δωμάτιον ποῦ θὰ νοίκιαζαν μέχρι τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ μέλλοντός των. 'Εκεῖνος ἔβγαζε τέσσερα φράγκα τὴν ἡμέρα, ἐκείνη ἑβδομήντα πέντε λεπτά· ἦσαν ἀρκετὰ γιὰ νὰ ζήσουν ἥσυχα καὶ νἄχουν, μάλιστα, κ' ἕνα μπεμπὲ. Μιὰ ἢ δυὸ φορὲς ἐβράδυναν στὶς ἀπομονωμένες πλατεῖτσες, πίσω ἀπὸ μιὰ συστάδα δένδρων, χωρὶς ν' ἀνταλλάξουν ἄλλες ἀπολαύσεις,ἀπὸ κεῖνες τῶν χεριῶν γύρω στὴ μέση καὶ τοῦ στόματος στὸ στόμα· ἀλλὰ αὐτὸ μονάχα ἀρκοῦσε νὰ τοὺς κάμῃ νὰ μὴ κοιμηθοῦν τὴν ἐπόμενη νύχτα.
Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο εἶχαν φθάσῃ, ὅταν ἡ μικρὴ Βέρθα ἔκαμε τὴν ἀνοησία ν' ἀφήσῃ νὰ τοὺς πιάσῃ μιὰ γειτόνισσα στὰ σύνορα τῆς συνοικίας της. 'Η μητέρα, γρήγορα εἰδοποιήθηκε· τὴ σκηνὴ ποῦ ἀκολούθησε, τὴν ἀφίνω νὰ τὴν σκεφθῆτε. Τὸ φτωχὸ κοριτσάκι τὶς ἔτρωγε εἴκοσι λεπτὰ τῆς ὥρας καὶ σὲ κάθε χτύπημα ἡ μητέρα της τῆς ἐφώναζε. μιὰ ἀπὸ κεῖνες τὶς ἄπειρες λέξεις ποῦ δείχνουν τὶς πρόστυχες, ἢ φράσεις ποῦ ἀναφέρουν πιὸ ὠμὰ τὴν ἀπασχόληση τοῦ καιροῦ των. 'Απὸ τότε πήγαινε κάθε βράδυ νὰ πάρῃ τὴ κόρη της ἀπὸ τὸ ἐργαστήριο, γιὰ νὰ τὴ βρίζῃ καθ' ὅλο τὸ μῆκος τοῦ δρόμου, γιὰ τὴν ὥρα ποῦ ἔχανε, κ' ἔτσι χώρεσε μεταξὺ τῆς Βέρθας καὶ τοῦ Γιάννη ὁ ἄγριος χωρισμός.

* * *

'Ο 'Ιουλιανὸς ἄκουγε τὴ μικρὴ ἀπελπισμένη ποῦ ἔκλαιγε σὲ κάθε λέξη! σὲ κάθε ἀνάμνησι καὶ ἔτρεμε τὸ στόμα της ἀπὸ τὴν ἀγωνία. Παντοῦ ἦσαν δάκρυα. στὸ μαξιλάρι, στὸ πουκάμισο, στὴν ἄκρη τοῦ σεντονιοῦ, σ' ὅλο τὸ μῆκος τῶν μπράτσων καὶ τῶν χεριῶν.
Νὰ μαλλώνῃ τὰ κοριτσάκια ποῦ μιλοῦνε γιὰ αὐτοκτονία, νὰ τὰ μεταχειρίζεται σὰν κουτὰ καὶ νὰ τὰ ἐκφοβίζῃ μὲ τὴν ἀπειλὴ ἢ τὴ βια, εἶναι ἡ πρώτη ἰδέα ποῦ ἔρχεται στὸ νοῦ καθενός. 'Αλλὰ ὁ 'Ιουλιανὸς ἤξευρε καλὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς μικρῆς του ἀδελφῆς, ἤξευρε ὅτι θἄκανε, ὅ,τι εἶχε πῇ κι' ὅτι δὲν ὑπῆρχε δεύτερο μέσο γιὰ νὰ τῆς ξαναδώσῃ τὴν ὄρεξι πρὸς τὴ ζωή.
— Θὰ τὸν ξαναϊδῆς, εἶπε, τὸ παίρνω ἀπάνω μου. Θὰ τὸν ξαναϊδῆς αὔριο κι' ὅ,τι γιὰ μιὰ στιγμή. Θἄχετε φύγει καὶ θἄχετε φτάσει, Βέρθα μου, στὴ Μελβίλ, ὅταν θὰ ζητᾶνε νὰ σᾶς βροῦν...
Νέοι λυγμοὶ τὸν διέκοψαν:
— Δὲ θὰ τὸν ξαναϊδῶ πιὰ... Φεύγει αὔριο τὸ πρωΐ... Μοὖγραψε στὸ ἐργαστήριο... Τιὖρθε στὸ νοῦ, ὅτι ἔχω ἄλλον ἀγαπητικὸ, γιατὶ δὲν εἶχα βρεῖ μέσον νὰ συναντηθοῦμε τώρα καὶ δεκαπέντε μέρες... Μοὖλε, ὅτι θὰ μὲ περίμενῃ αὐτὴ τὴ βραδυὰ στὸ νησὶ τῶν Κύκνων, ἴσα με τὰ μεσάνυχτα, κάτου ἀπὸ τὴ γέφυρα τοῦ σιδηρόδρομου καὶ σὲ περίπτωσι ποῦ θἄβρεχε κι' ἂν δὲ πήγαινα, ὅτι θἄφευγε γιὰ τὸν Ἅγιο-Στέφανο, ποῦ ὁ θειός του θὰ τοὖδινε δουλειά.. Δὲ μπορῶ νὰ βγῶ ἀπὸ δῶ τὴ νύχτα, ἀλλὰ θὰ πάω αὔριο στὴν ἴδια θέσι καὶ θἆμαι εὐχαριστημένη νὰ πεθάνω ἀκριβῶς στὸ μέρος ποῦ μὲ περίμενε.
'Ο 'Ιουλιανὸς ἐπήδηξε ἀπὸ τὸ κρεββάτι:
— Νιύσου γλήγορα! Νά, ἱστορίες τοῦ ἄλλου κόσμου γιὰ μιὰ νύχτα πειότερο ἢ λιγώτερο ποῦ θὰ μείνῃς μεταξύ μας! Δὲ χτύπησε ἀκόμα ἔντεκα. Ἄει ντύσου σὲ πέντε λεπτὰ καί, καθὼς δὲ θέλω νὰ σ' ἀφήσω νὰ κάνῃς μονάχη τὸ δρόμο τοῦ Ζυβέλ, τέτοια ὥρα, θὰ κατέβω μαζύ σου, φτωχοῦλα μου, κ' ἔτσι δὲ θὰ σὲ πειράξῃ κανείς.
'Η Βέρθα, σαστισμένη ἀπό τὴν ἔκπληξι καὶ μισοσηκωμένη ἀπ' τὴ χαρά, ἄφησε τό κορμί της νὰ γλυστρήσῃ ἀπό τό κρεββάτι, ἔτρεξε στὴν καρέκλα, πῆρε τὶς κάλτσες της, τὶς καλτσοδέτες της, τό φόρεμά της... Δὲν ἄφησε οὔτε μιὰ στιγμὴ τόν ἀδελφό της ἀπὸ τὰ μάτια της καὶ τἄτριβε, τό να κοντὰ στό ἄλλο, λίγο γιὰ νὰ σκουπίσῃ τὰ δάκρυά της, ἀλλὰ περισσότερο γιὰ νἆναι βεβαία ὅτι εἶχε δεῖ καλὰ καὶ καλὰ ἐννοήσει, ὅτι ὁ 'Ιουλιανός της δὲν ἔπαιξε μαζύ της, ὅτι θἄβγαινε, θἄφευγε, δὲ θά αὐτοκτονοῦσε, οὔτε θἄχε πιὰ πόνους καὶ ὅτι θά ἔμπαινε μ' ὅλες της τὶς δυνάμεις σ' ὅλες τὶς εὐτυχίες τῆς ζωῆς.
Ἦταν ἄπληστη καὶ ἐλαφριά· ἕνα ἐξακολουθητικό μειδίαμα τῆς ἄφηνε ἀνοιχτό τό στόμα σ' ἕνα ἄνοιγμα χαρᾶς. Δὲν ἤξερε ἄλλο καλλίτερο ἀπό κεῖνο ποῦ ἔκανε· ἀφοῦ εἶχε φορέσει τὶς κάλτσες της, τὶς ἔβγαλε, τὶς πέταξε πέρα, πῆρε ἄλλες, καμάρωσε στὸν καθρέπτη τό καλό της πουκάμισο μ' ἕνα μικρό πανταλόνι καινούργιο ποὖχε μονάχη της φεστουνιάσει. Προτοῦ ντυθῇ, ἅρπαξε ἕνα ὑγρὸ σφουγγάρι, τό ἔτριψε στό σῶμα της, ἀπ' τό κεφάλι ἴσα μὲ τὰ πόδια καὶ σκουπίστηκε μὲ μιὰ καθαρὴ πετσέτα, Εἶχε κρύψει στό βάθος ἑνός συρταριοῦ μιὰ πούδρα τοῦ ῥιζιοῦ, ἔβαλε ἀπ' αὐτή στὴν ἄκρη τῆς μύτης, στό μέτωπο καὶ στό μάγουλο. Νὰ χτενισθῇ τώρα! εἶχε λησμονήσει. Σὲ τρεῖς γύρους τῶν δαχτύλων ἡ πλεξίδια της ξεπλέχθηκε, χτενίσθη μ' ἕνα κομμάτι τσατσάρας, τόσο γρήγωρα, ποῦ ἔβγαλε σαράντα τρίχες· ἡ φουρκέτες καὶ ἡ χτένες ἦσαν ἐκεῖ στὴ γωνία τῆς καπνοδόχου: γρήγωρα γρήγωρα σηκώθηκαν; τοποθετήθηκαν, γιαλίστηκαν, τακτοποιήθηκαν. Φόρεσε τὴν Κυριακάτική της ρούστα, τὴν ξαχηλιά, μὲ τοὺς κόκκινους πικέδες φρεσκοκολλαρισμένη, τὴ δερμάτινη ζώνη της καὶ τὴ ῥόζ γραβάτα της, ἔπειτα τὸ μοναδικό της ζευγάρι σκαρπίνια, τό καπέλλο της, τὴν ὀμπρέλλα της, ἐπὶ τέλους πᾶν ὅ,τι χρειάζεται.
— Δὲν ἑτοιμάσθηκες ἀκόμα! εἶπε στόν 'Ιουλιανό.
Αὐτός δὲν ἤθελε παρὰ μιὰ στιγμή.
Καθὼς πήγαιναν νὰ περάσουν ἀπό τὴ πόρτα, κύτταξε, ἂν κοιμᾶται πάντα στὴν ἄκρη τοῦ στρώματος, ἡ μικρή της ἀδελφὴ Συλβανία· τίποτα δὲν τὴν εἶχε ξυπνήσει.
— Δυστυχισμένη Νινὶ, εἶπε ἡ Βέρθα κλίνουσα τό κεφάλι. Δὲν εἶναι παρὰ αὐτὴ ποῦ λυπᾶμαι τὴν ἡμέρα ποῦ φεύγω ἀπό δῶ. Σὺ, θἄρχεσαι νὰ μὲ βλέπῃς, δὲν εἶν' ἔτσι, 'Ιουλιανε; Θὰ ἀλληλογραφοῦμε πόστ-ρεστάντ;..., 'Αλλὰ τὶ θὰ σοῦ πῇ ἡ μαμᾶ, ὅταν θὰ δῇ ὅτι εἶμαι φευγάτη; Δὲ θἄχοῦνε τελειωμό!
— Οὔτε καὶ γὼ θὰ ξανάμπω πιά,εἶπε ὁ 'Ιουλιανὸς πιὸ περισσότερο θλιβερά. Εἶχες δίκηο προτήτερα. Ἂν συλλογέσαι σὺ Κεῖνον, ἐγὼ συλλογιέμαι Κείνη.

(Μετάφρασις ἀπὸ τὸ Γαλλικό). Τ. Α.

ΣΥΝΤΡΙΜΑΤΑ

Ἔρως καὶ χάρος πάντοτε
δουλεύουν ἐδῶ κάτου
Κι' ἄν τῆς ἀγάπης εἶσαι ἀνθὸς
εἶσαι καὶ τοῦ θανάτου,
—'Η ὀμορφιά σου εἶν' ὀμορφιά του.
Ἔρως καὶ χάρος πάντοτε
δουλεύουν ἐδῶ κάτου.

* * *

Δὲ γλύκαναν ποτὲ γλυκύτερα,
δὲ λίγωσαν ποτὲ φιλάκια,
σὰν τὰ φιλιά ποῦ κρυφοστέλνουνε
τά ἐρωτοφίλητα ματάκια,
—Ὦ τῶν ματιῶνε τὰ φιλάκια!
Δὲ φίλησαν ποτὲ γλυκύτερα.
τὰ πιὸ γλυκύτερα φιλάκια

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

ΤΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΤΗΣ ΝΕΚΡΑΣ

Ὅταν ὁ Λουδοβῖκος Ἄμπρος ἔφθασε, ἀφίσας τὸ Παρίσι, εἰς τὸ σπίτι τῆς Οὐρκέτης, ποῦ ἐχάνετο εἰς τὸ βάθος τῆς πολυδένδρου Γασκόνης, ἡ λύπη του μετεβλήθη πολὺ γλήγωρα εἰς ἕνα εἶδος μυστικῆς ἀνησυχίας. Κοιμώμενος τώρα ὑπὸ τὴν ἀνοιξιάτικην σκέπην τῆς Οὐρκέτης εὑρίσκετο ἐκεῖ, ὅπου εἶχεν ἀνθήσῃ ἡ παιδική του ἡλικία, ἐκεῖ ποῦ πρὶν ἀπὸ δυὸ χρόνια εἶχε πάγει μὲ τὴν νεαράν του γυναῖκα, πάντοτε περισσότερον ἐραστής, παρὰ σύζυγος. Τὴν φορὰν αὐτὴν ἐρχότανε ἐκεῖ μόνος. Τὸ Παρίσι κρατοῦσε νεκρὰ τὴν γυναῖκα του... Εἰς τὴν κατοικίαν αὐτὴν ποῦ χρησίμευσε γιὰ νυμφικὴ κατοικία, εἶχαν μείνῃ πολλὰ πράγματα, ποῦ θύμιζαν τὴν ἀποθανοῦσαν. Μία ἀνθοδέσμη ξηραμένη, ποῦ ἦτο κρεμασμένη ἀπὸ τῆς ἰδίας τὰ χέρια. Ἡ ὀμπρέλλα καὶ τὸ ψάθινο καπέλλο της. Ἕνα βιβλίο ἦτο ριγμένο ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι κι' ἔφερε τὸ ὄνομά της. Ὁ Λουδοβῖκος ἐξεπλάγη γιατὶ ὅλαι ἐκεῖναι οἱ εἰκόνες μιᾶς ζωῆς ποῦ ἐξηφανίσθη πιὰ δὲν τοῦ πλήγωσαν σκληρὰ τὴν καρδιά, ὅπως τοῦ τὴν εἶχαν πληγώσει ἄλλαι κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του ἀπὸ τὸ Παρίσι, ὅπου ἡ Λουιζέττα εἶχεν ἀποθάνει. Ὅτι ἴχνος της ἔμεινε στὴν Οὐρκέτι, διατηροῦσε μιὰ ἐπιφάνεια ὕπνου, παρὰ θανάτου. Τοῦ φαινότανε πῶς ἔλειπε, πῶς θὰ ξαναγύριζε. Διὰ νὰ σπανίσῃ τὴν σύζυγόν του, ἔστω καὶ σὰν ὄνειρο, ἔστω καὶ σὰν ρὲ φαντασμαγορία, ἔστω καὶ σάν παραφροσύνη, εἶχεν ἀφιερώσει ὅλες τὶς ἡμέρες τῆς ζωῆς του. Προσπαθοῦσε τὴν νύκτα νά παρασκευάσῃ τὸ ὄνειρο αὐτὸ, ἀναπολῶν τὸ ἦθος, τὴν ἐνδυμασίαν, τοὺς τρόπους τῆς Λουιζέττας. Ὁ ὕπνος ὅμως δὲν τοῦ ἔφερε τὴν προσφιλῆ εἰκόνα. Ὀνειρευότανε πῶς ἐπλανᾶτο μέσα σ' ἕνα νεκροταφεῖο καὶ μιλοῦσε μὲ ἀνθρώπους μαυροντυμένους... ὅτι συνέτασσε τάς ἀπαντήσεις εἰς τάς συλλυπητηρίους ἐπιστολάς τῶν φίλων του... ἀλλά τὸ φάσμα τῆς Λουϊζέττας ἀπέφευγε μὲ πεῖσμα τά θλιβερά ἐκεῖνα ὄνειρα. Ὁ Λουδοβῖκος ἐσκέπτεο ἂν ὑπάρχῃ κανένα μέσον τῆς ἐπιστήμης ποῦ νά προκαλῇ διέγερσιν εἰκόνος ἑνὸς πλαστοῦ ὕπνου. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ποῦ ζήτησε νά τὸν ρωτήσῃ ἤτανε ἕνας γιατρός. Χῆρος πρὸ πολλοῦ καὶ αὐτὸς, ζοῦσε μὲ τὴν κόρη του Μάρθα, ὁ ἰατρὸς Σεζιούρ μὲ τὴν κόρη του ὁποὺ εἶχε τὸ ἦθος γεμᾶτο ἀπὸ μεγαλεῖο καὶ τά μάτια κατάμαυρα καὶ ποῦ μ' ὅλα τά εἰκοσιεπτά της χρόνια δὲν ἤθελε μαπγάμο.

—Φίλε μου, τοῦ ἀπήντησε, μὴ ἀποβλέπετε καθόλου εἰς τὴν ἐλπίδα ὀνείρου. Γνώρισα τὴν ἐλπίδα αὐτή, τὴν τόσο δελεαστική, ὅταν ἔχασα κι' ἐγὼ τὴν γυναῖκα μου... Δὲν τὴν εἶδα ὅμως ποτέ. Κι' ἂν εἶσθε ἕνας ἰσόρροπος ἄνθρωπος, καθὼς τὸ πιστεύω, δὲν θὰ ξαναδῆτε ποτὲ τὴν γυναῖκα σας... Ἂς ἀφήσουμε τοὺς νεκροὺς νὰ ἐνδιαφέρωνται γιὰ τοὺς νεκρούς. Αἱ ἀναμνήσεις ἐξαφανίζονται. Ἐγὼ ἔζησα διὰ τὴν κόρην μου καὶ τὰς ταπεινὰς μου ἀσχολίας. Σεῖς δὲν εἶσθε ἀκόμη τριάντα ἐτῶν. Θὰ ξαναπαντρευτῆτε!...

—Ποτέ! ἀπήντησεν ὁ Λουδοβῖκος.

Καὶ τὰ μάτια του συνάντησαν τὰ ρεμβώδη βλέμματα τῆς Μάρθας Σεζιούρ.

—Ἡ κόρη αὐτὴ εἶναι ἔμορφη καὶ σώφρων, σκέφθηκε. Μιὰ ἐνδόμυχος φωνὴ μοῦ λέγει, πῶς δὲν τῆς εἶμαι καθόλου δυσάρεστος καὶ πῶς ἡ λύπη μου τὴν ἐνδιαφέρει. Ἅμα σκέπτουμαι ὅμως πῶς θὰ τὴν τοποθετήσω στὴν καρδιά μου, ἐκεῖ ποῦ ἄλλοτε ἦτο ἡ Λουιζέττα, τὸ πᾶν γίνεται μέσα μου ἄνω κάτω.

* * *

Ἐξηκολούθησε τὴν ἄεργον καὶ θλιβερὰν ζωὴν του βουτηγμένην εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀποθανούσης. Αἱ ἡμέραι του δὲν διέφερον καθόλου ἀπὸ τὰς νύκτας. Ἐν τούτοις ὅσο περνοῦσαν ἡ μέρες τόσον ἐξασθενοῦσε περισσότερο, καὶ ὑπολόγιζε στὸν θάνατο νὰ τοῦ φέρῃ ἀνακούφισι.

—Ἂν μποροῦσα νά πάγω ἔτσι ἀπὸ μιὰ βραδεῖα φθίσι ἐξ αἰτίας ἐκείνης !

Μιὰ μέρα, ἐνῷ γύριζεν εἰς τὸ δωμάτιό του γιὰ νά κοιμηθῇ, μόλις ἄνοιξε τὴν θύρα, κρατῶν στὰ χέρια του μιὰ λάμπα παρατήρησε καθαρά στὸ μεγάλο καθρέφτη τὴν εἰκόνα τῆς γυναίκας του, ὅπως τὴν εἶχεν ἰδῆ τὴν τελευταία ἄνοιξι... ἕνα δευτερόλεπτο καὶ ἔπειτα ἐξηφανίσθη. Ἀμέσως ἔγεινε γαλήνιος καὶ ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴν ἐμφάνισι' τὴν παρεκάλεσε νά μὴ τὸν ἐγκαταλείψῃ καὶ ἀφοῦ ἔλαβε καταφατικὴν ἀπάντησιν πῆγε καὶ κοιμήθηκε ἥσυχος ἐντελῶς. Ὅλη ἡ μέρα τῆς ἐπομένης πέρασε μὲ ἀνησυχία. Θὰ τὴν ξανάβλεπεν, ἄραγε, τὸ βράδυ;Εἶχε τὴν προαίσθησι πῶς θὰ τὴν ξανάβλεπε. Γύρισε στὸ σπίτι καὶ προσεπάθησε ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Ἡ λάμψι ποῦ πέρασε στὸν καθρέφτη ἐμφάνισε τὴν ὄψιν τῆς Λουιζέττας... Ἔκτοτε ἡ ζωὴ τοῦ Λουδοβίκου συγκεντρώθηκε εἰς τὴν στιγμὴν ἐκείνη τῆς εὐτυχίας, ποῦ τοῦ παρεῖχε κάθε βράδυ ἡ νεκρά.

Ἡ διάρκεια τῆς ἡμέρας τοῦ ἦτο ἀφόρητος. Ἦτο ἐραστής, ποῦ ἡ συνάντησις εἶχεν ὁρισθῇ γιὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τῆς νυκτός.

Παρακαλοῦσε τὴν ἀποθανοῦσαν σὰν μιὰ Ἁγία, σὰν μιὰ Παναγία. Τῆς ζητοῦσε ν' ἀφίσῃ τὰ ὑπερκόσμια βασίλεια καὶ νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ ἔστω καὶ ἐν ὀνείρῳ. Ὁ ἰδιοκτήτης τῆς Οὐρκέτης ὠχρίαζεν, ἐξασθενοῦσε χανότανε. Ὁ γείτονάς του γιατρὸς τὸν ἐπέπληττε.

—Εἶσθε τρελλὸς νὰ τρέμετε τόσο τὴν θλίψι σας. Τί ζωὴ περνᾶτε σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία ; Ἑτοιμάζετε τὸν θάνατό σας μὲ μιὰ ὡραία νευρικὴ ἀσθένεια. Φύγετε ἀπ' ἐδῶ... Φύγετε γρήγορα, κάμετε ταξείδια...

Ὁ Λουδοβῖκος αἰσθανότανε, πῶς ὁ γιατρὸς εἶχε δίκηο. Σιγὰ - σιγὰ ζῶντας μὲ τὸν πόθο μιᾶς εἰκόνος θὰ παραφρονοῦσε, θὰ πέθαινε σιγὰ - σιγὰ ἀπὸ τὸν πόνο.

* * *

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου μιὰ μέρα ποῦ ὁ γιατρὸς καὶ ἡ κόρη του γευμάτισαν εἰς τὴν Οὐρκέτην καὶ ὁ Λουδοβῖκος τοὺς ὡδήγησεν ἕως τὴ θύρα, ἡ Μάρθα παρετήρησε πῶς εἶχε ξεχάσει εἰς τὴν αἴθουσαν τὴν μπελερίνα της μὲ τὴν ὁποίαν σκέπαζε τοὺς ὤμους της. Ὁ Λουδοβῖκος ἔτρεξε νὰ τὴν ζητήσῃ, ἐπειδὴ δὲ ἄργησε λιγάκι, ἡ Μάρθα ἀνέβηκε, ἐνῷ ὁ πατέρας της ἄναφτε ἕνα σιγάρο. Μερικὲς στιγμὲς ζητοῦσαν σ' ὅλες τὶς γωνίες, χωρὶς νὰ εὑρίσκουν τὴν μπελερίνα. Ἔπειτα ὁ Λουδοβῖκος τὴν εἶδε. Εἶχε γλυστρήσει καὶ ἔπεσε πίσω ἀπὸ μιὰ καρέκλα. Τὴν ἔτεινεν εἰς τὴν Μάρθαν...

Μιὰ δύναμι ξένη... τοὺς ἔρριξεν ἀκουσίως τὸν ἕνα εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ ἄλλου. Τὰ χείλη τους ἡνώθησαν, χωρὶς νὰ προφέρουν μιὰ λέξι... Τὸ φίλημα παρετείνετο... Εἶχαν λησμονήσει τὸ πᾶν... Ὅταν ἕνας κρότος ἰδιόρρυθμος, ὅμοιος μ' ἐκεῖνο ποῦ προξενεῖ τό διαμάντι ἐπάνω εἰς τόκρύσταλλο ὅταν τό κόβῃ, τοὺς χώρισε.

—Τί εἶναι αὐτός ὁ κρότος; ψιθύρισεν ἡ Μάρθα.

Ἡ φωνὴ τοῦ γιατροῦ τοὺς καλοῦσε.

Γύρισαν. Ἡ Μάρθα ἔκρυψε τό κατακόκκινο πρόσωπό της μέσα στὴν μπελερίνα της. Ἔφυγαν. Μόνος ὁ Λουδοβῖκος, κλείδωσε τὴν θύρα. Ἡ ὥρα τοῦ μυστηριώδους αὐτοῦ ραντεβοῦ πλησίαζε. Περίμενε τὴν ὥρα ἀνυπόμονος,ταραγμένος, καθισμένος ἀντίκρυ στὴν λάμπα του.

—Ἡ Λουιζέττα δὲν θὰ ἔλθῃ ἀπόψε... Τὴν πρόδωσα!..

Ἄχ! γιατὶ νὰ τό κάμω;...

Ἀνέβαινε ἀργὰ μὲ τὶς συνηθισμένες κινήσεις, ποῦ ἐκτελοῦσε σὰν ἱεροτελεστία καὶ μπῆκε στό δωμάτιο... Τό φῶς της λάμπας ἔπεσε ἐπάνω στόν καθρέφτη, ποῦ ἦτο κενός πιά...

Ἦταν λοιπόν ἀλήθεια ;

Ἡ Λουιζέττα εἶχε φύγει !

Πλησίασε τόν καθρέφτη. Ἡ ἰδία εἰκὼν ἐμφανίσθηκε ραγισμένη σὲ δυό, σὰν νὰ κόπηκε τό κρύσταλλο μὲ διαμάντι ἀπό κάποια θυμωμένη νεράϊδα...

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ ΣΑΝΤΑ ΡΟΖΑ)

= ΟΙ ΚΑΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ =

(Ἀρραβῶνες)

Κανὲν ἄρθρο ἐθιμοτυπίας δὲν λέγει πῶς ὅταν ἀρραβωνιασθῇ ἕνα κορίτσι πρέπει ν' ἀρχίσῃ νὰ ἀποσύρεται ἀπὸ τὸν κόσμο. Αὐτὸ εἶναι μία ἀπηρχαιωμένη συνήθεια ποῦ κατηργήθη πρὸ πολοῦ. Ὅταν δύο ἀρραβωνιασμένοι βρεθοῦν στὸν κόσμο δὲν πρέπει ποτὲ νὰ παρουσιάζουν τὸ ἀηδὲς θέαμα τῶν ἐρωτικῶν ἐκδηλώσεων καὶ δὲν ὑπάρχει πιό ἀνόητο πρᾶγμα ἀπὸ τὸ νὰ διαλέγουν παράμερες γωνίες,νὰ σιγοκοβεντιάζουν, ν' ἀλλάξουν λιγωμένες ματιὲς καὶ ἐν γένει νὰ θέλουν ἐπίμονα νὰ δώσουν καλὰ στὸν κόσμο νὰ καταλάβῃ ὅτι ἀγαπιῶνται.

Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ χορεύουν διαρκῶς μαζί, ἀλλὰ φυσικὰ ἡ μνηστὴ ἔχει ὑπ' ὄψιν της νὰ χορέψῃ πιὸ πολὺ μὲ τὸν ἀρραβωνιαστικό της καὶ νὰ προσέχῃ πολὺ τὸ φέρσιμό της μὲ τοὺς ἄλλους κυρίους· δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ προτίμησι σὲ κανένα καβαλλιέρο, καλὸ θὰ εἶναι γιὰ καβαλλιέρους της νὰ προτιμᾶ τοὺς φίλους τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ της καὶ τοὺς συγγενεῖς—Πρέπει νὰ φροντίζῃ νὰ προσαρμόζεται μὲ τὶς ἰδέες καὶ τὶς ἀντιλήψεις τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ της, ἀπὸ λεπτότητα θὲ νὰ ζητᾶ τὴ γνώμη του γιὰ κάθε τι καὶ γιὰ τὶς τουαλέτες της, ἔστω καὶ ἂν ὁ ἀρραβωνιαστικός της ἀπ' αὐτὰ τὰ ζητήματα δὲν πολυκαταλαβαίνει.

Ὁ ἀρραβωνιαστικὸς πρέπει στὴ μνηστή του νὰ στέλνῃ συχνὰ ἄνθη, κατὰ προτίμησι δὲ λευκά. Ἂν ἔχῃ καλὸ γοῦστο δὲν πρέπει ποτὲ ν' ἀφίνεται στὴ συνείδησι τοῦ ἀνθοπώλου, ἀλλὰ πρέπει νὰ δίνῃ ὡρισμένες παραγγελίες. Πρὸ πάντων νὰ μὴν ἐπιτρέπῃ νὰ στέλνουν ἄνθη μὲ σύρματα· δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη ἀκαλαισθησία ἀπ' αὐτή.

Οἱ ἀρραβωνιασμένοι μποροῦν μεταξύ τους νὰ ἀλλάζουν διάφορα δῶρα, περισσότερα ὅμως καὶ πιὸ ἀκριβὰ πρέπει νὰ εἶναι τὰ δῶρα τοῦ μνηστῆρος. Ἡ μνηστὴ μπορεῖ νὰ χαρίζῃ ἕνα μολυβάκι,ἕνα πορτοφόλι μὲ μονόγραμμα,ὁ δὲ μνηστὴρ μιὰ τσάντα, ἕνα ὥμορφο βαζάκι, μιὰ μυρουδιά κτλ.

Τὸ πρῶτο ὅμως δῶρο τοῦ μνηστῆρος εἶναι τὸ δαχτυλίδι τῶν ἀρραβώνων. Αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι μονόπετρο μπριλάντι ἢ μαργαριτάρι· τὸ φορεῖ δὲ ὁ ἴδιος στὸ δάχτυλο τῆς μνηστῆς του καὶ ὕστερα τῆς φιλεῖ μὲ λεπτότητα τὸ χέρι.

Πρῶτα δὲν ἄφιναν τοὺς ἀρραβωνιασμένους μόνους, μὰ τώρα τὸ ἔθιμο αὐτὸ κατηργήθη δυστυχῶς καὶ μιὰ νέα σὰν ἀρραβωνιασθῇ βγαίνῃ ὁ αρκῶς μόνη μὲ τὸν ἀρραβωνιαστικό της ἀδιαφορῶντας ἂν μεθαύριο χαλάσῃ ὁ ἀρραβὼν καὶ τῆς ψάλλουν ἕνα σωρὸ εἰς βάρος της. Γι' αὐτὸ τὸ παληὸ αὐτὸ ἔθιμο ἦταν πολὺ σωστό, φθάνει νὰ μὴ πέφτῃ κανεὶς στὸ ἄλλο ἄκρο. Π.χ. οἱ γονεῖς ἢ οἱ ἀδελφοὶ πρέπει ν' ἀφίνουν καὶ λιγάκι μόνους τοὺς ἀρραβωνιασμένους γιατὶ δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦν ὅτι ἡ ἐποχὴ αὐτὴ τῶν ἀρραβώνων θεωρεῖται κατὰ τεκμήριο ὅτι εἶναι ἡ εὐτυχεστέρα ἐποχὴ καὶ κάποτε ἡ μικρὴ αὐτὴ οἰκειότης ποῦ προηγεῖται ἀπὸ τὸ γάμο προλαμβάνει διάφορες παρεξηγήσεις.

ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΝΤΩΝΤΕ

Η ΑΡΛΕΖΙΑΝΗ

Ἀπὸ τὸ ἐξοχικό μου σπίτι διὰ νά πάγω εἰς τὸ κοντινὸ χωριὸ, ἔπρεπε νά περάσω ἀπὸ ἕνα σπιτάκι κτισμένο κοντά στὸν δρόμο· τὸ σπιτάκι αὐτὸ ἦτο ἀληθινὸ προβηγγιανὸ σπίτι, μὲ τά κοκκινά του κεραμίδια, τ' ἀκανόνιστα παράθυρά του, τὸν ἀνεμοδείκτην ἐπάνω εἰς τὴν στέγην, τὸν μακαρᾶ διά τὸ ἀνέβασμα τῶν μυλοπετρῶν, καὶ τὰ δεμάτια τοῦ ξηροῦ χόρτου, ποῦ φαινότανε ἀπὸ ἔξω.

Χθὲς, κατά τὸ μεσημέρι, ἐγύριζα εἰς τὸ χωριὸ, περιπατῶντας τοῖχο - τοῖχο, εἰς τὸν ἴσκιον τῶν φτελιῶν. Εἰς τὸν δρόμον ,ἐμπρὸς εἰς τὸ σπιτάκι, οἱ ὑπηρέται ἐφόρτωναν, σωρηδόν, χορτάρι σ' ἕνα ἁμάξι. Ἡ θύρα εἶχε μείνει ἀνοικτή. Περνῶντας ἔρριψα μιά ματιά,καὶ εἶδα εἰς τὸ βάθος τῆς αὐλῆς ν' ἀκουμβᾶ τοὺς ἀγκῶνάς του ἐπάνω σὲ ἕνα μεγάλο πέτρινο τραπέζι καὶ νά κρατῇ τὸ κεφάλι του μὲ τὰ χέρια του, ἕνα κατάσπρον ὑψηλὸν γέροντα, μ' ἕνα πολὺ κοντὸ ἐπανωφόρι καὶ καταξεσχισμένο πανταλόνι. Στάθηκα. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας μοῦ εἶπε.

— Σώπα εἶνε ὁ ἀφέντης!... Ἔτσι εἶνε ἀπὸ τότε ποῦ κακοφανίστηκε ὁ γυιός του.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην μιὰ γυναῖκα, κρατῶντας ἀπὸ τό χέρι ἕνα παιδί, καὶ οἱ δύο στὰ μαῦρα, ἐπέρασαν ἀπὸ κοντά μας καὶ ἐμβῆκαν στὸ σπίτι.

Ὁ ὑπηρέτης μοῦ εἶπε:

— Ἡ κυρά καὶ τὸ ἀγοράκι γυρνοῦν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία. πηγαίνουνε κάθε μέρα, ἀπὸ τότε ποῦ σκοτώθηκε τὸ παλληκάρι... Ἀχ, ἀφέντη, τὶ κακὸ ἦταν ἐκεῖνο!... Ὁ πατέρας φοράει ἀκόμα τὰ ροῦχα τοῦ πεθαμένου· δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τοῦ τὰ βγάλουν...

Τὸ ἁμάξι ἐκινήθη νὰ φύγῃ. Ἐγὼ ἤθελα καὶ καλὰ νὰ μάθω τὶ συνέβη· ἐζήτησα ἀπὸ τὸν ἁμαξᾶν να μ' ἀφίσῃ νὰ καθήσω σιμά του. Καὶ ἀκούσατε τὶ θλιβερὴ ἱστορία ἔμαθα.

— Τὸν ἔλεγαν Γιάννη, ἤτανε λαμπρὸ παιδί, ὡς εἴκοσι χρόνων, φρόνιμο σὰν κορίτσι. Ἤτανε ἔμορφος πολύ, καὶ αἱ γυναῖκες τὸν ἐκύτταζαν, αὐτὸς ὅμως μιὰ μονάχα εἶχε στὴν καρδιά του, μιὰ μικρούλα Ἀρλεζιανή, μὲ νταντέλλες, ποῦ τὴν εἶχεν ἀπαντήσῃ μιὰ φορὰ σ' τὸν δρόμον. Στὸ σπίτι δὲν τοὺς καλοάρεσε αὐτὸς ὁ ἔρωτας. Τὸ κορίτσι τὤλεγαν κάπως ἀνοικτὸ, καὶ οἱ γονεῖς του δὲν ἤτανε συννυφάδες. Μὰ ὁ Γιάννης τὴν ἤθελε καὶ καλὰ τὴν Ἀρλεζιανή του. Ἔλεγε: «θὰ πεθάνω σὰν δὲν μοῦ τὴν δώσουν». Καὶ κόντεψε νὰ πεθάνῃ τὸ ἄμοιρο παιδί. Τότε πιὰ εἶδαν καὶ ἀπόειδαν οἱ γονεῖς του καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τοὺς στεφανώσουν τὸν Ἀλωνάρη.

Τὸ λοιπὸν μιὰ Κυριακὴ βράδι, μέσ' σ' τὴν αὐλὴ ἔτρωγαν ὅλοι τους. Σωστὸ πανηγύρι. Ἡ ἀρραβωνιαστικιὰ δὲν ἦταν ἐκεῖ, μὰ εἶχαν πιῇ εἴκοσι φορὲς σ' τὴν ὑγειά της.....

Ἔξαφνα ἕνας ἄνθρωπος φαίνεται σ' τὴ θύρα καὶ μὲ φωνὴ τρεμουλιαστὴ ζητάει νά πῇ κάτι τοῦ Γεροστέφανου· ὁ γέρος σηκώνεται καὶ βγαίνει σὴ θύρα.

— Μπάρμπα Στέφανε, τοῦ λέγει, πῶς τὸ καταδέχεσαι νὰ παντρέψῃς τὸ παιδί σου μὲ μιὰ τιποτένια ἐκεῖ, ποῦ τὴν εἶχα δυὸ χρόνια ἀγαπητικιά μου; Αὐτὸ ποῦ λέγω σοῦ τὸ ἀποδεί-

δείχνω' νὰ τὰ ραβασάκια μας. Ὁ κύρης καὶ ἡ μάννα της τὰ ξέρουν ὅλα, καὶ μοῦ ὑποσχέθηκαν νὰ μοῦ τὴν δώσουν, μὰ ἀπὸ τότε ποῦ τὴν θέλει ὁ γυιό σου, γονέοι καὶ κόρη, λένε πῶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ γείνη ἀλλουνοῦ γυναῖκα.

— Καλὸ! εἶπεν ὁ γέρος, ἀφ' οὗ ἐκύτταξε τὰ γράμματα, ἔλα νὰ πάρῃς ἕνα κρασάκι.

— Εὐχαριστῶ! εἶπ' ἐκεῖνος, ἔχω πιὸ πολὺ καϋμὸ παρὰ δίψα. Καὶ ἔφυγε.

Ὁ πατέρας ἐγύρισε σ' τὸ τραπέζι· ἥσυχος κάθεται σ' τὴ θέσι του, καὶ τὸ δεῖπνο τελειώνει μὲ χαρὲς καὶ μὲ γέλοια...

Ἐκεῖνο τὸ βράδι ὁ Γεροστέφανος καὶ ὁ Γιάννης ἐπῆγαν στό σπίτι τῆς Ἀρλεξιανῆς· ὅταν γύρισαν, ἡ μάννα τοὺς ἀπάντεχε εἰς τὴ θύρα:

— Γυναῖκα, εἶπε ὁ πατέρας δείχνοντας τὸν υἱό, φίλησέ το γιατὶ εἶναι γιὰ λύπη τὸ βαρειόμοιρο!...

Ὁ Γιάννης δὲν ἔκανε πιὰ λόγο γιὰ τὴν Ἀρλεξιανή του. Μὰ τὴν ἀγαποῦσε πάντα καὶ πιὸ πολὺ ἀκόμα, ἀπὸ τότε ποῦ τὴν εἶδε νὰ περνᾷ τῇ μὲ ἄλλον· Ἦταν ὅμως περήφανος καὶ δὲν ἔλεγε τίποτε· αὐτὸ τὤφραγε τὸ καϋμένο τὸ παιδί! Κάποτε ἔμενε μερόνυκτα σὲ μιὰν ἄκρη, χωρὶς νὰ κινηθῇ. Ἄλλες φορὲς πάλι ἔπεφτε σὰν λυσσασμένος εἰς τὴν δουλειὰ κ' ἔσκαβε σὲ μιὰ μέρα γιὰ δέκα μερομιστάρηδες. Τὸ βράδι ἔπαιρνε τὸ δρόμο τῆς Ἄρλης καὶ πήγαινε.. πήγαινε.. ὅσο ποῦ ἔβλεπε τὸ μικρὸ καμπαναργιό. Ποτὲ του δὲν πῆγε παραμπρός. Οἱ γονεῖς του βλέποντάς το ἔτσι λυπημένο καὶ ἀπελπισμένο, δὲν ἤξευραν τί νὰ κάνουν. Φοβοῦνταν κανένα κακὸ... ἕνα βράδυ, εἰς τὸ τραπέζι, ἡ μάννα του γύρισε καὶ τὸν εἶδε μὲ δακρυσμένα μάτια καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἄκουσέ με, Γιάννη. σὰν τὴ θέλῃς, πάλι σοῦ τὴν δίνομε, παιδί μου. Ὁ Γιάννης εἶπε, «ὄχι» μὲ τὸ κεφάλι κ' ἐβγῆκε ἔξω. Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα ἔγινε ἀλλοιώτικος· ἔκανε τὸν χαρούμενο νὰ μὴ λυποῦνται οἱ γονεῖς του... φάνηκε πάλιν εἰς τὸ χορὸ τῆς Κυριακῆς, στὸν καφενὲ, στὶς ἐκλογές. Ὁ πατέρας ἔλεγε: Ἔγινε τὸ παιδί μου. Ἡ μάννα φοβώτανε ἀκόμα καὶ τὸν ἐπρόσεχε τὸν γυιό της... Ὁ Γιάννης κοιμώτανε μὲ τὸν μικρό του ἀδελφὸ σ' τὴν ἴδια κάμαρα. ἡ κακομοίρα ἡ γρηὰ ἔστρωνε τὸ κρεββάτι της σ' τὴν πλαγινή.

«Μπορεῖ νὰ μὲ χρειασθοῦν τίποτε τὴν νύκτα τὰ παιδιά, ἔλεγε». Ἦλθεν ἡ γιορτὴ τοῦ Ἄη-Λιᾶ. Στὰ μέρη μας ἐδῶ ὁ Ἄη Λιᾶς εἶναι ὁ Ἅγιος ποῦ βλογάει τ' ἀνδρόγυνα. Μεγάλη χαρὰ σ' σπίτι τοῦ Γεροστέφανου, ἔβγαλαν παλιὸ κρασὶ ἀπ' τὰ πιθάρια. Φωνὲς καὶ κακό. Ζήτω τ' Ἄη Λιᾶ! Νἄβλεπες χορὸ μιὰ φορὰ! ὡς καὶ τὸ μικρὸ χόρευε. Ὁ Γιάννης φαινότανε εὐχαριστημένος· ἐσήκωσε τὴ μάννα του νὰ χορέψῃ· ἡ κακομοίρα ἡ γρηὰ ἔκλαιε ἀπ' τὴ χαρά της. Τὰ μεσάνυκτα πῆγαν νὰ πλαγιάσουν. Εἶχαν δὰ κι' ἀνάγκη ἀπὸ ὕπνο... Μὰ ὁ Γιάννης δὲν κοιμήθηκε. Τὸ μικρό του τ' ἀδέλφι εἶπε ἀργότερα, πῶς ὅλη τὴν νύχτα ἔκλαιε. Ἄχ! ἦταν κατάκαρδα χτυπημένος ὁ ἄμοιρος. Τὴν ἄλλη μέρα, αὐγὴ - αὐγὴ, ἡ μάννα ἄκουσε κάποιον νὰ περνᾷ τρέχοντας ἀπ' τὴν κάμαρά της. Σὰν νὰ κατάλαβε τί θὰ γίνῃ.

— Γιάννη! ἐσὺ εἶσαι;

Ὁ Γιάννης μιλιά... ἤτανε εἰς τὴν σκάλα πιά. Ἡ μάννα τινάζεται ἐπάνω.

— Γιάννη, ποῦ πᾷς;

Ὁ Γιάννης ἀνεβαίνει στὴ σοφίτα· ἡ μάννα τὸν πέρνει τὸ κατόπι.

— Παιδί μου, γιὰ ὄνομα Θεοῦ!... ποῦ πᾷς;

Ὁ Γιάννης κλεῖ τὴν πόρτα καὶ τραβᾷ τὸν σύρτη.

— Γιάννη μου, παιδί μου, μίλα μου, νάχῃς τὴν εὐχή μου. Τί ἔβαλες εἰς τὸ νοῦ σου νὰ κάνῃς, παιδί μου;...

Στὰ ψαχτὰ, μὲ τὰ γέρικα τρεμουλιαστά της χέρια, γυρεύει νὰ βρῃ τὸ μάνδαλο.... Μὰ ἕνα παράθυρο ἀνοίγει ἔξαφνα, κι' ἕνα κορμὶ πέφτει πάνω εἰς τὶς πέτρες τῆς αὐλῆς. Τὤχε πῆ τὸ κακόμοιρο τὸ παιδὶ «τὴν ἀγαπῶ πολὺ... καὶ θὰ πεθάνω...». Τί καψοκαρδιὰ ὡς τόσο ποῦ εἶναι κ' ἡ καρδιά μας!....

Ἐκεῖνο τὸ πρωῒ ἄκουσαν ἀπὸ τὸ χωριὸ φωνὲς εἰς τὸ σπίτι τοῦ Γεροστέφανου, μὰ δὲν ἤξευραν τί ἔτρεχε. Τὶς φωνὲς αὐτὲς τὶς ἔβγαζεν ἡ πικρομάννα· μπροστὰ εἰς τὴν πλάκα τῆς αὐλῆς, ποῦ ἦταν βρεγμένη μὲ δρόσο καὶ μὲ αἷμα, μυρολογοῦσε γυμνή, βαστῶντας εἰς τὴν ἀγκαλιά της τὸ σκοτωμένο παιδί της...

(Μετάφραση) Π.—

Α. ΤΣΕΧΩΦ

Ο ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ

Εἶνε ἑσπέρα τῆς παραμονῆς τοῦ νέου ἔτους. Ἡ Νέλλη, νεαρὴ καὶ εὔμορφη κόρη γαιοκτήμενος στρατηγοῦ, νύκτα καὶ ἡμέραν ὀνειροπολεῖ τὸν γάμον, κάθηται εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ μὲ κουρασμένα, μισοκλεισμένα μάτια κυττάζει εἰς τὸν καθρέπτην. Εἶνε ὠχρά, μ' ἐντεταμένην προσοχὴν καὶ ἀκίνητος σὰν ἄγαλμα. Ἀνύπαρκτος, ἀλλ' ὁρατὴ ἄποψις, παρεμφερὴς πρὸς στενὸν διάδρομον, σειρὰ ἀναριθμήτων κηρίων, ἀντανάκλασις τῆς μορφῆς, τῶν χειρῶν της, τοῦ πλαισίου τοῦ καθρέπτου, ὅλα ταῦτα πρὸ πολλοῦ ἤδη εἶχον περικαλυφθῆ ἐντὸς ὁμίχλης καὶ συνεχέοντο μέσα εἰς ἕνα ἀπροσδιόριστον φαιὸν πέλαγος.

Παρατηροῦσα τοὺς ἀκινήτους ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ ἀνοικτὸν στόμα της ἡ Νέλλη, δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἐννοήσῃ ἂν κοιμᾶται ἢ ὄχι, ἐν τούτοις ὅμως βλέπει. Βλέπει κατ' ἀρχὰς μόνον μειδίαμα καὶ ἀπαλήν, πλήρη θελγήτρου ἔκφρασιν κάποιων ὀφθαλμῶν, ἀκολούθως δὲ εἰς τὸ σαλευόμενον φαιόχρουν βάθος βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον νὰ ξεκαθαρίζονται γραμμαὶ κεφαλῆς, προσώπου, ὀφρύων καὶ γενείου. Εἶνε αὐτος, ὁ ἐκλεκτὸς τὸ ἀντικείμενον μακρῶν ὀνειροπολήσεων καὶ ἐλπίδων. Ὁ ὑπὸ τῆς Νέλλης ἐκλεχθεὶς παρουσιάζει τὰ πάντα: Σημασίαν τοῦ βίου, προσωπικὴν εὐτυχίαν, στάδιον, τύχην. Χωρὶς αὐτὸν—ὅπως εἰς τὸ φαιόχρουν βάθος—ζόφος, κενότης, παραλογισμός. Οὐδὲν λοιπὸν παράδοξον, ἂν βλέπουσα ἐμπρὸς της τὴν ὡραίαν, χαριέντως μειδιῶσαν κεφαλὴν, αἰσθάνεται ἡδονήν, ἀνεκφράστως γλυκὺν ἐφιάλτην, μὴ περιγραφόμενον οὔτε γραπτῶς οὔτε μὲ λόγον. Βραδύτερον ἀκούει τὴν φωνήν του, βλέπει ὅτι ζῇ μετ' αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἰδίαν στέγην, ὅτι ἡ ζωή της βαθμηδὸν συγχέεται μετὰ τῆς ζωῆς ἐκείνου. Εἰς τὸ φαιὸν βάθος παρέρχονται οἱ μῆνες, τὰ ἔτη... καὶ ἡ Νέλλη βλέπει εὐκρινῶς καὶ μὲ ὅλας τὰς λεπτομερείας τὸ μέλλον της..

Εἰς τὸ φαιὸν βάθος διακρίνονται αἱ εἰκόνες ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης. Ἰδού, βλέπει ἡ Νέλλη, ὅτι κατὰ ψυχρὰν καὶ χειμερινὴν νύκτα κρούει τὴν θύραν τοῦ ἐπαρχιακοῦ ἰατροῦ Στεπὰν Λουκίτς. Ὄπισθεν τοῦ πυλῶνος γαυγίζει νωχελῶς καὶ βραγχωδῶς γηραλέος σκύλος. Τὰ παράθυρα τοῦ ἰατροῦ εἶναι σκοτεινά. Γύρω, ἠρεμία.

—Δι' ἀγάπην τοῦ Θεοῦ... δι' ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ψιθυρίζει ἡ Νέλλη.

Ἰδοὺ τέλος πάντων, τρίζει ἡ θύρα τοῦ πυλῶνος καὶ ἡ Νέλλη βλέπει ἔμπροσθέν της τὴν μαγείρισσαν τοῦ ἰατροῦ.

—Εἶν' ἐδῶ ὁ γιατρός;

—Κοιμᾶται... ψιθυρίζει ἡ μαγείρισσα χαμηλοφώνως ὡς νὰ ἐφοβεῖτο μὴ ἀφυπνίσῃ τὸν κύριόν της. Μόλις ἦλθεν ἀπὸ τοὺς ἀρρώστους. Μοῦ εἶπε νὰ μὴ τὸν ξυπνήσω.

Ἀλλὰ ἡ Νέλλη δὲν ἀκούει. Ἀπομακρύνουσα αὐτὴν μὲ τὴν χεῖρά της τρέχει σὰν δαιμονισμένη εἰς τὸ οἴκημα τοῦ ἰατροῦ, καὶ ἀφοῦ ἐπέρασε μερικὰ σκοτεινὰ δωμάτια καὶ ἔρριξε καθ' ὁδὸν δυὸ τρεῖς καθέκλας, εὑρίσκει ἐπὶ τέλους τὸ δωμάτιον τοῦ ἰατροῦ· Ὁ Στεπὰν Λουκίτς εἶνε πλαγιασμένος μὲ τὰ ἐνδύματά του, ἀλλὰ χωρὶς σουρτοῦκον καὶ μὲ ἀνεσυρμένον τὸ στόμα ἀσθμαίνει. Πλησίον καίει ἀσθενὲς κανδυλάκι. Ἡ Νέλλη χωρὶς νὰ εἰπῇ λέξιν κάθηται εἰς μίαν καθέκλαν καὶ ἀρχίζει νὰ κλαίῃ. Κλαίει πικρὰ καὶ ἀναπάλλεται σύσσωμος.

—Ὁ ἄνδρας μου εἶναι ἄρρωστος!

Ὁ Στεπὰν Λουκίτς σιωπᾷ. Σηκώνεται βραδέως, ἐπακουμβᾷ τὴν κεφαλὴν του καὶ προσβλέπει τὴν ξένην μὲ ὑπναλέους, ἀκινήτους ὀφθαλμούς.

—Θὰ ἔλθω αὔριον, ψιθυρίζει.

—Αὐτὸ δὲν γίνεται! λέγει ἔντρομος ἡ Νέλλη. Ἐγὼ ἠξεύρω, ὁ ἄνδρας μου ἔχει... τύφον, Πρέπει τώρα.. ἀμέσως νὰ ἔλθητε!

—Ἐγώ... μόλις ἦλθα... ψιθυρίζει ὁ ἰατρὸς. Εἶνε τώρα τρεῖς ἡμέραι ποῦ πολεμῶ μὲ τὴν ἐπιδημίαν. Εἶμαι κατάκοπος καὶ πάσχω καὶ ὁ ἴδιος.. Μοῦ εἶνε ἀπολύτως ἀδύνατον! Κι' ἐγώ, κι' ἐγὼ εἶμαι προσβεβλημένος.. Νά...

Καὶ ὁ ἰατρὸς ἔδειξεν εἰς τὴν Νέλλην τὸ θερμόμετρον.

—Ἡ θερμοκρασία μου ἀνέρχεται εἰς τοὺς σαράντα βαθμούς. Δὲν εἰμπορῶ! Ἐδῶ δὲν εἶμαι εἰς κατάστασιν οὔτε νὰ καθήσω... Συγγνώμην, θὰ πλαγιάσω...

—Μὰ σᾶς παρακαλῶ πολὺ, γιατρέ! οἰμώζει ἐν ἀπογνώσει ἡ Νέλλη. Σᾶς ἱκετεύω! Βοηθήσατέ με, δι' ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Βάλετε τὰ δυνατὰ σας καὶ πᾶμε... Νὰ σᾶς πληρώσω γιατρὲ!

—Κύριε ἐλέησον... Μὰ ἐγὼ σᾶς εἶπα πιά! Ἄχ!

Ἡ Νέλλη ἀναπηδᾷ καὶ βηματίζει μὲ νευρικὴν ἔξαψιν μέσα εἰς τὸν κοιτῶνα. Ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξηγήσῃ εἰς τὸν ἰατρὸν νὰ τοῦ δώσῃ νὰ ἐννοήσῃ...Σκέπτεται πῶς ἂν ἤξευρεν ὁ ἰατρὸς πόσον τῆς εἶνε προσφιλὴς ὁ σύζυγός της καὶ πόσον αὐτὴ εἶνε τώρα δυστυχής, θὰ ἐλησμόνει καὶ τὴν κούρασιν καὶ τὴν ἀσθένειάν του. Ἀλλὰ ποῦ νὰ τὴν εὕρῃ τὴν εὐγλωττίαν τώρα;

—Πηγαίνετε εἰς τὸν ἀγροτικὸν ἰατρὸν... τῆς λέγει.

—Ὁ ἄνδρας μου εἶνε ἄρρωστος ἐξακολουθεῖ ἡ Νέλλη, συγκρατοῦσα τοὺς λυγμοὺς της. Πᾶμε, δι' ἀγάπην τοῦ Θεοῦ.. πᾶμε γρήγορα.. ὅσον τὸ δυνατὸν γρηγορώτερα.

Καὶ ἡ πτωχή, βασανισμένη Νέλλη, καταπίνουσα τὰ δάκρυά της καὶ ἀσθμαίνουσα, ἀρχίζει νὰ περιγράφῃ εἰς τὸν ἰατρὸν τὴν αἰφνιδίαν νόσον τοῦ συζύγου της καὶ τὸν ἀπερίγραπτον τρόμον της. Τὰ παθήματά της εἶνε ἱκανὰ καὶ πέτραν νὰ συγκινήσουν, ἀλλ' ὁ ἰατρὸς τὴν κυττάζει ἀπαθῶς καὶ οὔτε κινεῖται ἀπό τὴν θέσιν του.

—Αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον... αὐτὸς μένει εἰκοσιπέντε βέρστια μακρὰν ἀπ' ἐδῶ.. καὶ ὁ καιρὸς ἐπείγει, ἰατρὲ ποῦ νὰ εὕρω ἄλογα; ἀπό τὸ χωριὸ ἕως ἐδῶ εἶνε σαράντα βέρστια καὶ ἀπ' ἐδῶ ἕως τοῦ ἀγροτικοῦ ἰατροῦ σχεδὸν ἄλλα τόσα. Ὄχι αὐτὸ δὲν εἶνε δυνατόν! Πηγαίνομεν, Στεπὰν Λουκίτς! Ζητῶ θυσίαν ἀπὸ σᾶς, κάμετέ μου αὐτὴν τὴν θυσίαν, λυπηθῆτε με.

—Μά τί διάβολο.. δὲν θέλει νά ἐννοήσῃ.., ἔχω πυρετόν, ζαλίζομαι... Δὲν εἰμπορῶ! Ἀφήσατέ με ἥσυχον.

—Μά εἶσθε ὑποχρεωμένος νά ἔλθητε! Καὶ δὲν μπορεῖτε νά μὴν ἔλθητε! Αὐτό εἶνε ἐγωϊσμό.! Ὁ ἄνθρωπος διά τὴν σωτηρίαν τοῦ πλησίον του ὀφείλει νὰ θυσιάζῃ τὴν ζωὴν του, καὶ σεῖς.. ἀρνεῖσθε νὰ ἔλθετε!... Θὰ σᾶς καταγγείλω δι' αὐτό.

Ἡ Νέλλη αἰσθάνεται τό ἄδικον τό ὁποῖον πράττει, ἀλλὰ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ συζύγου της εἶνε ἱκανὴ νὰ λησμονήσῃ καὶ λογικὴν καὶ κρίσιν καὶ συμπάθειαν... Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπειλῆς της ὁ ἰατρὸς συναινεῖ. Ἐγείρεται βραδέως, ἀνατινάσσεται καὶ ἀναζητεῖ τό σουρτοῦκον του.

—Νὰ τό σουρτοῦκόν σας!-τοῦ λέγει ἡ Νέλλη ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς βοηθήσω νά τό φορέσετε. Ἔτσι... Πᾶμε... θὰ σᾶς πληρώσω.. θὰ σᾶς εἶμαι εὐγνώμων...

Ἀλλ' ὁποία βάσανος! Ἐνδυθεὶς ὁ ἰατρός τό σουρτοῦκον του, πλαγιάζει πάλιν. Ἡ Νέλλη τόν σηκώνει καὶ τόν σύρει εἰς τόν προθάλαμον.. Ἐκεῖ εἰς τόν προθάλαμον ἀρχίζει μακρὰ βασανιστικὴ ἀναζήτησις τῶν γαλοτσῶν καὶ τῆς γούνας.. Δὲν εὑρίσκει τό καπέλλον... Τέλος ἡ Νέλλη καθίζει εἰς τὴν ἄμαξαν. Πλησίον της κάθεται ὁ ἰατρός. Δὲν ἔχει πλέον παρὰ νὰ διανύσουν σαράντα βέρστια καὶ ὁ σύζυγός της θὰ τύχῃ τῆς δεούσης περιθάλψεως... Εἶνε σκότος... φῶς οὐδαμοῦ. Πνέει ψυχρὸς χειμερινὸς ἄνεμος. Ὑπό τοὺς τροχοὺς παγωμένοι βῶλοι γῆς... Ὁ ἀμαξηλάτης κάποτε σταματᾷ καὶ σκέπτεται ποιόν δρόμον ν' ἀκολουθήσῃ.

Ἡ Νέλλη καὶ ὁ ἰατρός καθ' ὅλον τό διάστημα τῆς πορείας σιγοῦν... Τό ὄχημα τοὺς τραντάζει φοβερά, ἀλλ' αὐτοὶ οὔτε τό ψύχος αἰσθάνονται οὔτε τό τράνταγμα.

—Γρήγορα! γρήγορα, ἀναγκάζει ἡ Νέλλη τόν ἀμαξᾶν, εἰς τὰς πέντε τό πρωῒ τὰ βασανισμένα ἄλογα εἰσελκύουν εἰς τὴν αὐλήν. Ἡ Νέλλη βλέπει τόν γνωστόν πυλῶνα, τό πηγάδι μὲ τόν γερανόν, τὴν μακρὰν σειρὰν τῶν σταύλων καὶ ἀποθηκῶν. Ἐπὶ τέλους εἶνε εἰς τό σπίτι της.

—Σταθῆτε, μιὰ στιγμὴ καὶ ἔρχομαι ἀμέσως... λέγει εἰς τόν Στεπάν Λουκίτς, καθίσασα αὐτόν ἐπὶ τοῦ καναπὲ τῆς τραπεζαρίας. Ζεσταθῆτε, καὶ ἐγὼ πηγαίνω μιὰ στιγμὴ νὰ δῶ πῶς εἶνε.

Ἐπανελθοῦσα μετὰ μίαν στιγμὴν ἀπὸ τόν σύζυγόν της ἡ Νέλλη, εὑρίσκει τόν ἰατρόν πλαγιασμένον ἐπὶ τοῦ καναπὲ καὶ ψιθυρίζοντα κάτι.

— Ὁρίστε, γιατρέ!.. Γιατρέ!!

—Αἴ! Ἐρωτήσατε τὴν Δέμναν... μουρμουρίζει ὁ Στεπὰν Λουκίτς.

—Τί;

—Ἔλεγαν εἰς συνέλευσιν.. ὁ Βλάσωφ ἔλεγε... Ποιόν; Τί;

Καὶ ἡ Νέλλη πρός μεγίστην φρίκην της παρατηρεῖ ὅτι ὁ ἰατρός παραμιλεῖ ὅπως καὶ ὁ σύζυγός της. Τί νὰ κάμῃ;

—Στοῦ ἀγροτικοῦ ἰατροῦ λοιπόν!

Καὶ ἕπονται πάλιν σκότος, διαπεραστικός ψυχρός ἄνεμος, παγωμένοι βῶλοι. Πάσχει καὶ ἡ ψυχή της, πάσχει καὶ τό σῶμα της καὶ διὰ νὰ πληρώσῃ δι' αὐτὰς τὰς ταλαιπωρίας τὴν ἀπατηλὴν αὐτὴν φύσιν δὲν ἀρκοῦν οὔτε τὰ μέσα, οὔτε αἱ ὀνειροπολήσεις. Χιλιάκις προτιμώτερον νὰ μείνῃ γεροντοκόρη, νομίζει ἡ Νέλλη παρὰ νὰ δοκιμάσῃ μίαν ἀκόμη φορὰν ὅσα ὑπέφεραν αὐτὴν τὴν νύκτα.

Εἰς τό φαιόν βάθος βλέπει ἀκολούθως ἡ Νέλλη, πῶς ὁ σύζυγός της, κάθε ἄνοιξιν ζητεῖ νὰ εὕρῃ χρήματα διὰ τὴν ἀπότισιν τῶν τόκων εἰς τὴν τράπεζαν εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει ὑποθηκευμένον τό κτῆμα. Δὲν κοιμᾶται αὐτός, δὲν κοιμᾶται ἐκείνη καὶ ὑποφέρουν καὶ σκέπτονται πῶς ν' ἀποφύγουν τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος. Βλέπει παιδιά· τρέμει αἰωνίως νά μὴ πάθουν ἀπό κρυολόγημα, ἀπό σκαρλατίναν, ἀπό διφθερίτην, τρέμει τόν χωρισμόν Ἀπό τὰ πέντε - ἕξ κουτσούβελα, βέβαια θ' ἀποθάνῃ καὶ κανένα.

Τὸ φαιὸν βάθος δὲν εἶνε ἐλεύθερον ἀπό θανάτους. Ἄνδρας καὶ γυναῖκα δὲν εἰμποροῦν ν' ἀποθάνουν ταυτοχρόνως. Ὁ ἕνας ἀπό τοὺς δύο ἀπαραιτήτως εἵμαρται νὰ κηδεύσῃ τόν ἄλλον. Καὶ ἡ Νέλλη βλέπει ἀποθνήσκοντα τόν σύζυγόν της. Τό φοβερόν αὐτό δυστύχημα παρίσταται πρό αὐτῆς μὲ ὅλας του τὰς λεπτομερείας. Βλέπει τό φέρετρον, τὰ κηρία, τόν παπᾶ καὶ αὐτὰ μάλιστα τὰ ἴχνη, τὰ ὁποῖα ἀφίνει εἰς τόν προθάλαμον ὁ φερετροποιός. Πρός τί αὐτό; διερωτᾶται μὲ ἀπλανεῖς ὀφθαλμοὺς παρατηροῦσα εἰς τό πρόσωπον τοῦ νεκροῦ συζύγου της.

Καὶ ὅλη ἡ διαρρεύσασα ζωὴ μὲ τόν σύζυγόν της τῆς φαίνεται ἕνας μωρός, ἄχρηστος πρόλογος αὐτοῦ τοῦ θανάτου.

Κάτι πίπτει ἐκ τῶν χειρῶν τῆς Νέλλης καὶ κροτεῖ εἰς τό δάπεδον. Ἐξαφνίζεται, καὶ διανοίγει πλατεῖς τοὺς ὀφθαλμούς της. Τόν ἕνα καθρέφτην τόν βλέπει πεσμένον ἐμπρός εἰς τοὺς πόδας της, ὁ ἄλλος, ὡς πρότερον, σκέπτεται ἐπὶ

τῆς τραπέζης. Ἡ Νέλλη κυττάζει μέσα εἰς τόν καθρέπτην καὶ βλέπει ἕνα χλωμόν. κλαμμένον πρόσωπον. Τό φαιόν βάθος δὲν ὑπάρχει πλέον.

—Θαρρῶ πῶς μ' ἐπῆρεν ὁ ὕπνος, διαλογίζεται μὲ ἐλαφρόν στεναγμόν.

(Ἐκ τοῦ Ρωσικοῦ) ΠΗΝΕΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΗΛΕΦΩΝΗΜΑΤΑ

Τί δὲν κάνει τέλος πάντων ἡ γυναικεία ἡλικία. Μιὰ γυναῖκα, γιὰ νὰ κρύψη τὰ χρόνια της, ὑποβάλλεται σὲ χίλιες δοκιμασίες. Στὰ τόσα παραδείγματα πρσετέθη χθὲς καὶ ἕν ἀκόμη μέσα στὸ τράμ τοῦ Παγκρατίου. Ἕνας ἡλικιωμένος κύριος, ποῦ ἤξευρε πολλὰ γιὰ τὴ γυναῖκα, θέλησε νὰ φανῆ ἱππότης ἀπέναντι δυὸ κυριῶν ποῦ στεκόντουσα/ὀρθιες μπροστὰ του, χωρὶς ὅμως ἐννοεῖται νὰ χάση καὶ τὴ θέσι του.

Καὶ ἀφοῦ σηκώθηκε ἐπρότεινε: - ἡ μεγαλυτέρα σας ἄς καθήση.

Ὅπως ἦταν ἐπόμενο γιὰ λόγους εὐνοήτους δὲν δέχθηκε καμμιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ τὴν προσφερθεῖσα θέσι. Καὶ ὁ κύριος ποῦ ἤξευρε πολλὰ γιὰ τὴ γυναῖκα, στρογγυλοκάθησε μειδιῶν πάλι στὴ θέσι του.

Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ Βασίλισσα τῆς Ρουμανίας Ἐλισσάβετ ἀπέκτησε μεγάλη φιλολογικὴ φήμη γράφουσα μὲ τὸ ψευδώνυμο Κάρμεν — Σύλβα. Ἔπειτα ἡ σημερινὴ βασίλισσα τῆς Ρουμανίας Μαρία ἔγραψε ἀρκετὰ ἔργα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ τελευταῖο «τὸ Κρῖνο τῆς ζωῆς» πέχτηκε στὴν Ὄπερα τοῦ Παρισσιοῦ. Τώρα τὰ εὐρωπαϊκὰ φύλλα ἀναγγέλουν ἕνα μυθιστόρημα ἀπὸ τὴ βασίλισσα Μῶδ τῆς Νορβηγίας. Καὶ ἔτσι ἡ φιλολογία τῶν βασιλέων προχωρεῖ.

Ὅταν πρὸ καιροῦ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του ὁ νέος διευθυντὴς τοῦ τηλεφωνικοῦ κέντρου ὑπσχέθηκε ὅτι θὰ λάβη σπουδαῖα μέτραγιὰ τὴ βελτίωσητῆς τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας τῶν συνδρομητῶν. Ἂν καὶ πέρασε ἀπὸ τότε τόσος καιρὸς ἐν τούτοις ὄχι μόνο καμμιὰ καλλιτέρευσι δὲν εἴδαμε τοῦ ἁμαρτωλοῦ αὐτοῦ ἑλληνικοῦ τηλεφώνου ἀλλὰ ἀντιθέτως ἡ σημερινή του κατάντια μοατυρεῖ πλήρη ἀδιαφορία τῶν ἁρμοδίων. Τὰ «χερουβεὶμ» τώρα τοῦ τηλεφωνικοῦ κέντρου ἐκτός τοῦ ὅτι σοῦ ἀπαντοῦν ὅποτε θέλουν, σοῦδίνουν καὶἄλλο ἀντ' ἄλλου· προχθὲς π.χ. ζητήσαμε ἀπὸ τὰ γραφεῖα μας οἰκίαν Μαριολοπούλου καὶ μᾶς ἔδωκαν Μαρίνου, χθὲς δὲ ἀντὶ γιὰ γραφεῖο Τσερώνη, τὸ Μαιευτήριο !

Ἐπὶ τέλους κανεὶς ἀπὸ τοὺς κάθε τόσο ὑπουργοὺς τῆς συγκοινωνίας δὲν θὰ μπορέση ν' ἀλλάξη τὸν τόπο μας ἀπὸ τὴ μεγάλη αὐτὴ σύγχρονη πληγή;

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ

Ὁ Ἐρανιστὴς ποῦ μὲ τόση ἐπιμέλεια καὶ φιλοτιμία ἐκδίδεται ἀπὸ τὸν περασμένο Σεπτέμβριο αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ ζητήση ἀπὸ τοὺς φίλους του τὴν ὑποστήριξί τους. Ὁ χαρακτὴρ τοῦ περιοδικοῦ, ὁ σκοπὸς του ποῦ εἶναι μακρυὰ ἀπὸ τὴν κερδοσκοπία καὶ ἡ σχετικὲς μας ἀντιλήψεις μᾶς ἐπιβάλλουν νὰ μὴ δώσωμε οὔτε στὸ πρακτορεῖο, οὔτε στὰ κιόσκια τὸ περιοδικὸ αὐτό, ἀλλὰ νὰ ἐξακολουθήσουμε τὴν κυκλοφορία του μεταξὺ τῶν συνδρομητῶν του. Καὶ ἀκριβῶς σ' αὐτὸ ἀπάνω ζητοῦμε τὴν ὑποστήριξι τῶν φίλων μας, ὄχι γιὰ νὰ βγάλουμε τὴ ζημία-ζημία ἑπτὰ χιλιάδων ὡς σήμερα-ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ τὴν κάνουμε πιὸ μεγάλη, ὁπότε καὶ δυστυχῶς θὰ ἐπακολουθήση ἡ διακοπὴ τῆς ἐκδόσεως τοῦ «Ἐρανιστοῦ». Στὸ διαχειριστὴ μας δόθηκε ἐντολὴ ἀπὸ σήμερα νὰ προβαίνη κατ' αἴτησιν πάντοτε, φυσικά, στὴν ἐγγραφὴ ὁποιοι δήποτε γνωστοῦ ἢ ἀγνώστου. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι μία σχετικὴ προπαγάνδα καὶ μιὰ μικρὴ προσπάθεια τῶν καλῶν φίλων τοῦ «Ἐρανιστοῦ» θὰ φέρη πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα καὶ θὰ ἐξασφαλίση τὴν μελλοντικὴ ἀνέλιξι περιοδικοῦ.

Ἡ συνδρομὴ γιὰ ἕνα χρόνο εἶναι δρ. 50, γιὰ 6 μῆνες δρ. 25.

Μὲ χαρὰ μας ἐξακολουθοῦμε τὴν ραγδαιοτάτη ἐξέλιξι τοῦ νεαροῦ «ὁμίλου τῶν κοσμικῶν» (clal moudain). τοῦ ὁποίου τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἀπαρτίζουν οἱ κ. κ. Μανούσης, Νικολαΐδης, Ἀβέρωφ, Παπαμιχαὴλ, Παπαδόγιαννης, Μοάτσος, Γαβριὴλ, Χατζηπαναγιώτου, Μαυρομιχάλης, Χριστοδούλου καὶ Ματζαγριωτάκης. Ὁ κ. Α. Μανούσης, πρόεδρος τοῦ σωματείου μᾶς εἶπε, ὅτι ἤδη τὸ διοικητικὸν συμβούλιον μελετᾶ τὴν ὀργάνωσι μεγάλης χορευτικῆς ἑορτῆς πρωτοφανοῦς ἀπὸ ἀπόψεως κοσμικῆς συγκεντρώσεως.

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Η ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΒΑΡΦΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Σανταρόζα 16 Τηλεφ. 5 39

ΝΟΜΙΚΟΝ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΑΓΚΑΚΗ

Μεθολογγίου 13

ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΙΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Κεφάλαιον Καταβεβλημένον 2.000.000

Αποθεματικόν 500.000

Ταμιευτήριον μέχρι Δρχ. 5.000 πρὸς 4 0/0

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ι. ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΔΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ

Συνάλλαγμα - Χρεώγραφα

CLUB MONDAIN

ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΤΩΝ ΚΟΣΜΙΚΩΝ ΠΡΩΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ἀλέκος Μανούσης - Κ. Χατζηπαναγιώτου - Ν. Π. Μαυρομιχάλης - Δ. Παπαδογιάννης - Ἐρ. Μοάτσος - Κ. Νικολαΐδης - Κ. Γαβριὴλ - Παπαμιχαὴλ - Ἀβέρωφ - Σάββας - Ἀναστασιάδης.

Προσωρινὰ Γραφεῖα ὁδὸς Θεμιστοκλέους 48

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Η ΠΡΩΤΗ ΧΟΡΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

Τύποις Γ. Μιχαηλίδου Κολοκοτρώνη 37 ΑΘΗΝΑΙ